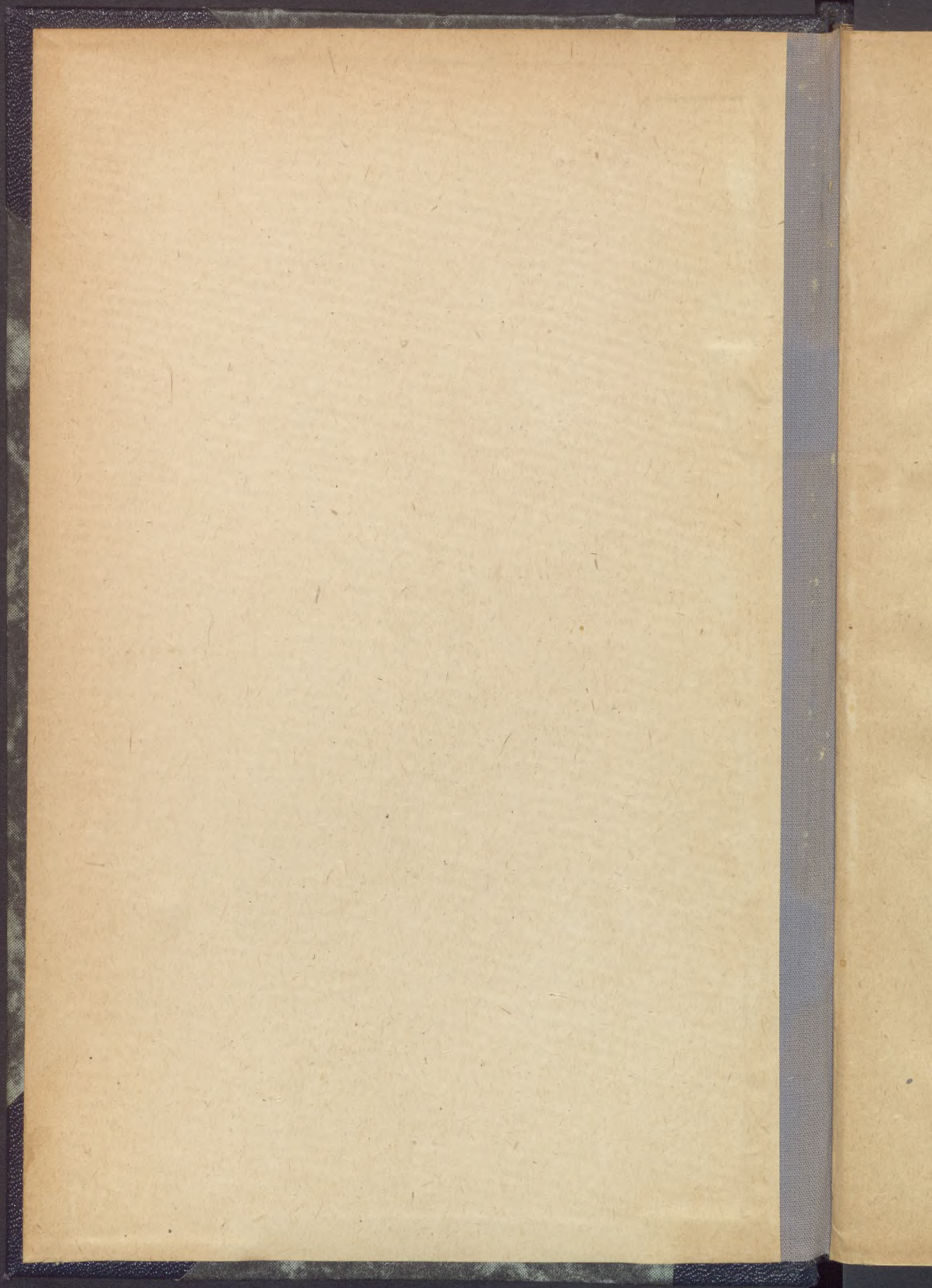

613072

1-90/a

Váry
VADALSZED...

1793

6130

V

RÁ

~~2093~~

VÁDBESZÉD

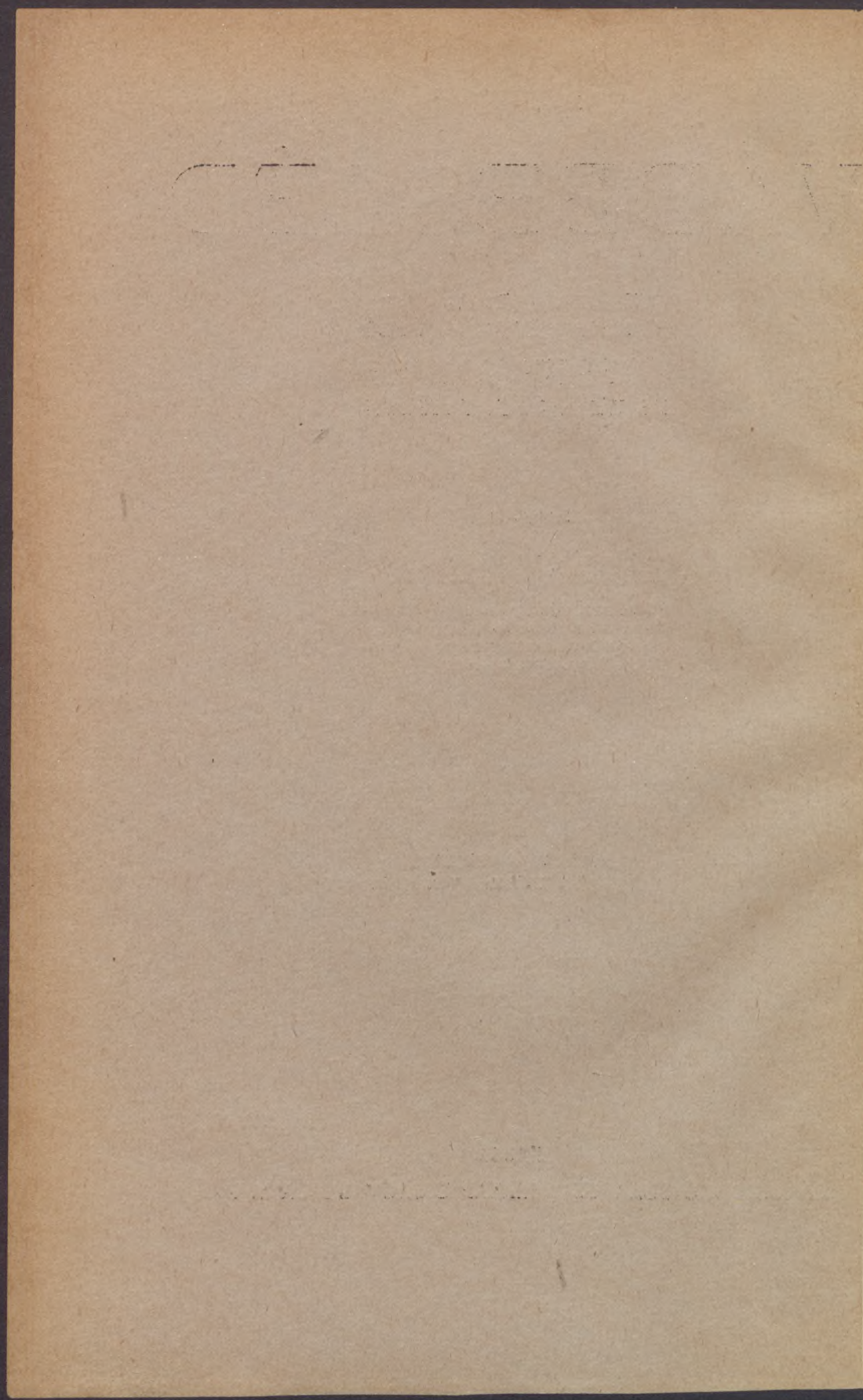
CSERNY JÓZSEF
ÉS TÁRSAI BÜNYÜGYÉBEN

DR. VÁRY ALBERT

ÁRA 10 KOR.

RÁKOSI JENŐ BUDAPESTI HIRLAP UJSÁGVÁLLALATA R.-T.

~~2093~~

V

RA

VÁDBESZÉD

GYILKOSSÁG, RABLÁS STB.
BÜNTETTÉVEL VÁDOLT
CSERNY JÓZSEF
ÉS TÁRSAI BÜNÜGYÉBEN

ELMONDOTTA

DR. VÁRY ALBERT

FŐÁLLAMÜGYÉSZ, A BPESTI ÁLLAM-
ÜGYÉSZSÉG VEZETŐJE 1919 DECEMBER
HÓ 6-ÁN A BUDAPESTI BÜNTETŐ TÖR-
VÉNYSZÉK ELŐTT

A TISZTA JÖVEDELEM
A „NEMZETI HADSEREG“-ET ILLETI

KIADJA

RÁKOSI JENŐ BUDAPESTI HIRLAP UJSÁGVÁLLALATA R.-T.

~~2093~~

~~211~~

(R
2)

613072 = 30/a

NYELV	NYELV
N	
5	3169

R 1086
R 1905

A bolsevista rémuralom bukásával Magyarország legszomorubb korszaka zárult le. — Ennek a korszaknak történetéhez hozzátartozik az a háromhetes tárgyalás, melylyel 1919 november hó 24-én a budapesti büntető törvényszék a bolsevista gonosztevők birói felelősségre vonását megkezdette. — Az itt elmondott megnyitó beszédemben s előadott vádbeszédemben képét akartam adni annak, ami velünk a négy és félhónapos rémuralom alatt történt. Most közreadom e beszédeket: hátha az újjászületés napjaiban hozzájárulhatok velük a helyes közszellem kialakulásához.

Budapest, 1919 december 24.

Váry Albert

a
fe
s
é
ig
h
m
k
d

eg
r
n
ut
a
n
ré
k
ha
ta
m
n
ké
t
ke
ze

lo
t
bi
d
az
te
ell

m

Megnyitó beszéd.

Méltóságos Elnök Ur!

Tekintetes Büntetőtörvényszék!

Ebből a teremből négy és fél hónapon át számüzve voltak a törvény, az igazság s az igazságszolgáltatás törvényes szervei. A közhatalmat egy fegyveres csoport ragadta magához, mely gonosz, pusztító förgetegként száguldott keresztül minden közintézményünkön. Az ítélkezést hozzá nem értő, elfogult, gyűlölködő és vérszomjas elemek vették kezükbe, kiknek igazságszolgáltatása bosszuállás volt képzelt bűnökért. Ártatlan emberek hurcoltattak innen vesztőhelyre és sulyos börtönökbe s ezekből a nagy multu birói székekből olyan ítéletek hangzottak el, melyeket kétségbeesés, könny és gyász, az ártatlanul halálraitéltek hozzátartozóinak átka s minden becsületes embernek megvetése kísért.

Amidőn e szégyenteljes korszak után először vannak újra e teremben együtt az igazságszolgáltatás törvényes szervei: a független magyar bíróság, az államügyészség és a törvényes védelem, az államügyészség nevében üdvözlöm a bíróságot és a védelmet és hiszem, hogy a történtek után teljes egyetértéssel fogjuk megoldani azt a rendkívüli feladatot, mely a bolsevista bűnösök fölötti ítélkezésben a magyar igazságszolgáltatásra nehezedik. Ebben a hitben bizalommal bocsátom ítélkezés alá a bolsevista rémuralom bűnöseire vonatkozó vádamat. Kezemben a büntetőtörvénykönyvvvel, a legteljesebb nyílánosság mellett, a védelemmel lehető összhangban keresem és várom a független magyar bíróságtól a tiszta, pártatlan igazságot. Ez az igazság legyen kemény, ha kell kiméretlen, de mindenesetre az igazságérzetet kielégítő. Amennyire vigyáznunk kell, nehogy ártatlan embereket sujtsunk, annyira habozás nélkül kemény kézzel kell lecsapnunk az igazi bűnösökre. A bosszuállás épp oly idegen tőlünk, mint a lágyszivű kegyelem gyakorlása. Itt minden bűnösnek el kell vennie méltó büntetését. *Az igazságszolgáltatás e pillanatban a nemzet önvédelmi eszközévé magasztosul.*

A közvéleményt pedig arra kérem, várja be méltóságteljes nyugalommal az igazságszolgáltatás törvényes lefolyását. Ha volt idege és türelme e napra csaknem négy hónapig várni: ma, mikor a bűnösöknek bírái elé állítása megkezdődött, nincs többé semmi oka nyugtalankodásra. Az igazságszolgáltatás teljesíteni fogja kötelességét. Hadd lássa az egész világ, hogy a magyar nemzet e rettenetes napok után sem vesztette el önuralmát s a törvény rendes útján számol le azokkal, kik élete ellen törtek.

Isten segítségével, a magyar nemzet nevében kezdjük meg nehéz munkánkat!

A vádbeszéd.

Méltóságos Elnök Ur!

Tekintetes Büntetőtörvényszék!

Ebben az esztendőben a magyar nemzetnek nem volt tavasza. Örültek és gonosztevő törtek reá és rémuralom dermesztő fagya szállott a lelkekre. Főlfegyverzett kalandorok ragadták magukhoz az államhatalmat és máról holnapra feliorgattak mindent. Kétségbeesve láttuk, mint semmisülnek meg egymásután mind azon értékek, melyeken addig állami és társadalmi életünk nyugodott. Vallás, erkölcs, hazaszeretet, magántulajdon, élő törvényeink egyszerre értéktelen fogalmakká váltak és helyükbe hitetlenség, nemzetköziség, gyűlölet, gonoszság és erőszak léptek. A műveletlen és magát proletárnak valló tömeg mohó kéjjel vetette rá magát a többi társadalmi osztályhoz tartozók vagyonára és életére. Betörték lakásainkba, felforgatták otthonainkat, elszedték értékeinket, megfosztottak tulajdonainktól és ártatlan emberek tömeges börtönbe hurcolásával, kínzásával és legyilkolásával állandó rettegésben tartották életünket. Minden tettüket egyetlen cél vezette: kitől mit lehet elvenni, kit hogyan lehet tönkretenni. A más tulajdonát mindaddig jogtalanul tekintették, míg a sajátjukká nem tehették és amíg mások jólétét gyűlöletesnek hirdették, ők maguk mindent elkövettek saját jólétük biztosítására. Nem arra törekedtek, hogy a nyomort és szenvedést megfelelő közintézmények útján enyhítsék, hanem egyesek tönkretételével akarták megszerezni másoknak azt, amit amazoktól elvettek. Mikor azután beültek lakásainkba, kiürítették éléskamráinkat, kirabolták boltjainkat és raktárainkat, felöltöztek ruháinkba és bebutorozkodtak butorainkból, elszedték terméseinket, elkergették hivatalainkból, vállalatainkból és üzleteinkből, elűzték házainkból és földjeinkről és mindenhová a maguk dologtalan, tudatlan, rosszindulatu, sokszor büntetett előéletű embereit ültették, amikor tömegestől hurcolták és tartották jogtalanul börtönökben mindazokat, akik utjokban voltak, szóval amikor a maguk részéről már mindent megtettek, hogy bennünket lelkiileg, erkölcsileg, vagyoniilag tönkretegyenek: életünkre vadásztak, vérünkből akartak inni. Rablómunkájukban zavarta őket az, hogy még élünk! Százával gyilkolták le minden ok nélkül, merőben gyűlöletből és gonoszságból azokat, akik akár véletlenül, akár szándékosan utjukba kerültek. Hóhérmunkájuk nyomán számtalan család borult gyászba s vidékek váltak temetőkké. *Ez volt a proletárdiktatura Magyarországon!*

Ne merje 'mondani senki, hogy ez politika volt s hogy ez intézményes fosztogatás és gyilkolás politikai kormányzás volt! Az első 24 órában kiderült, hogy közönséges haramiák kezébe kerültünk! Hiszen maguk a kalandorvezérek nyíltan hirdették a gyűlöletet s a többi osztályok tönkretételének és legyilkolásának szükségességét, ők maguk keltették

fel szándékosan és tudatosan a csöcselék legalacsonyabb szenvedélyeit s az első órában láthatták, hogy az miként fogja fel a hirdetett téveszméket s hogy nem a képzelt magasabb közérdeket, hanem a saját hasznát nézi. Mindjárt az első napokban meggyőződhetek, hogy a tömeg lelkében micsoda féktelen gyűlöletet támasztottak s hogy a kommunizálás szabad lopást s a bürokrácia megszüntetése teljes felfordulást jelent. Jóhiszeműek tehát, ha náluk erről egyáltalán beszélni lehet, csak az első 24 órában lehettek. Azon túl közönséges gonosztevők, kik tudták, látták és akarták mindazt, ami bekövetkezett!

De vajjon beszélhetünk-e egyáltalán jóhiszeműségről azoknál, akik az őket vakon követő proletár csöcselék érdekében kibocsátott rendelkezéseikkel az ország lakosságának kilenczted részét tönkretenni akarták? Jóhiszeműek-e azok, akik a közpénzeket teli marokkal szórták és a gyűlölt bürokrácia megsemmisítésének ürügye alatt a hivatalnokokat elcsapták, de ugyanakkor helyükre háromszor annyi embert ültettek s azoknak, mint hű cinkostársaiknak oly fizetéseket adtak, amelyről tudhatták, hogy az állam csődjéhez vezet? Rajongók-e azok, kik könyörtelenül elnyomtak minden ellenvéleményt és a sajtóra olyan bilincseket raktak, aminőket az addig elképzelni sem mert? Elméleti fanatikusk-e azok, kik beültek a palotákba és kastélyokba, külön vonatokon utaztak s rablott autókön és fogatokon vágattak? Lehet-e rajongóknak s ideális teoretikusoknak tekintenünk azokat, akik, amíg mi éhezünk, bőségben dusskálkodtak, lakmároztak és dorbézoltak? Jóhiszeműek lehetnek-e, akik naplopó, tudatlan, műveletlen, gonosz indulatu és büntetett előéletű egyéneket ültettek olyan helyekre, ahol fontos közérdekek lettek volna megóvandók? Hivatkozhatik-e jóhiszeműsége az, aki gyilkolásra kész terrorcsapatot állít fel és azok garázdálkodásait, gyilkosságait megrendeli, türi és jóváhagyja? Lehet-e jóhiszemű az, aki Számuellyvel és hóhércsapatával száguld végig az országon és vérbe fojt minden becsületes hangot, gyilkol, fosztogat és rabol? És végre védekezhetik-e jóhiszeműséggel az, aki a bírói székbe terrorvezért ültet s az elkövetett gaztetteket látja, tudomásul veszi, jóváhagyja, értük senkit felelősségre nem von, sőt azt elsimitja? Nem lehet itt szó senkinek jóhiszeműségéről! Ők mindannyian: a vezérek, az alvezérek, közkatonák és tömeg egyformán akarták, előidézték, elkövették és jóváhagyták négy és fél hónap minden borzalmát és gonosz-tettét.

Dehát tulajdonképpen kiket is kormányoztak ezek a kalandor vezérek? A gazda elzárkózott előlük és keserűségében, sajnos, még földjével sem sokat törődött. A tisztességes iparosnak elment kedve a munkától, az üzletek zárva voltak, a gyárak megállottak, a kereskedelem megszűnt és az élet mindenünnen kihalni látszott. Mindenki elfordult tőlük, mint a büntől s lassankint teljesen magukra maradtak. Akik dolgozni tudtak és akartak volna, a régi tisztviselők, az üzemek, vállalatok tulajdonosaj nem dolgozhattak, mert elkergették őket. Akikről azt hitték, hogy dolgozni fognak, a jól fizetett dicső proletárok, azoknak eszükkbe se jutott a munka. Hiszen csak nem azért lettek urak és fürödtek a mások javaiban, hogy dolgozzanak! Hiszen a proletár naponta azt hallotta, hogy ő az ur, övé a hatalom, neki áll a világ, az övé minden: hátha valaki ekkora ur, akkor minek dol-

gozzék! Nevetnünk kellene ezen, ha nem volna olyan rettenetes szomorú! Azok, kik a munka mindenhatóságát hirdették, megszervezték a munkátlan-ságot, leszoktatták az embereket a munkáról! Kormányzásuk pedig abban merült ki, hogy intézményes fosztogatásaikkal s gyilkosságaikkal tönkre-tették az országot. Mikor pedig már nem igen volt mit rabolni s a gyana-kodni kezdő tömegnek ígéreteknél egyebet már nem igen adhattak s lábuk alatt égni kezdett a talaj: magukat közpénzekkel bőven ellátva megszök-tek. *Igy végződött a proletárdiktatura Magyarországon!*

Méltóságos Elnök Ur! Tekintetes Büntetőtörvényszék! Az a borzal-mas kép, mely előttünk a kéthetes tárgyalás során föltárult, csak halvány és parányi részlete azoknak a gonosztetteknek, melyek a bolsevista rém-uralom alatt tömegesen elkövetettek. Nemcsak halvány e kép, de nem is hü: mert nem láttuk itt a szerencsétlen, ártatlan áldozatokat, kik bátran, merészen, hőiesen mentek mindnyájunkért a rettenetes halálba s az itt lévő vádlottakban nem látjuk azokat a gonosztevőket, akik a gyilkosságo-kat elkövették. Mert ezek a félénk, szelidséget és bárgyúságot színlelő, meghökkenet és gyáva vádlottak nem azok, akik a borzalmas gyilkosságo-kat elkövették! Azok hatalmas, félelmetes, nagyhangu, gyűlölettel teljes, vérszomjas, fölfegyverzett fenevadak voltak, kik szinte kéjelegve, büszkél-kedve gyilkolták le a kezükbe került, ártatlan, fegyvertelen és védtelen polgárokat. Amily csöndesek most, épp oly hangosak voltak akkor! Egye-dül Csernyben van még némi nyoma a hajdan félelmes alaknak, egyedül benne szunnyad még némi betyárbecsület! Azonban ő is ravaszul forradal-már bőrbe öltözik. Mint forradalmár öletett s raboltatott!? de elfelejti, hogy a bolsevista rémuralom alatt soha egyetlen intézkedés nem történt, mely a magasabb közérdeket szolgálta volna, hanem minden cselekedetü-ket magánérdek vezette. Hiszen Cserny terroristái minden ártatlan áldoza-tukat rögtön ki is rabolták! Dobsától elvették ezüst cigarettatárcáját, óráját, Berend tanártól 20.000 korona pénzét, óráját, láncát, sétatöbáját, cipőjét, Madarásztól pénzét, arany óráját, láncát, cipőjét, ruháját, Feryéket kivégzés előtt levetkőztették, összes ruhájukat elvették, sőt még Fery al-tábornagy nyakában függő aranyláncát is elrabolták. Ezek az álforradal-márok közönséges rablógyilkosok voltak!

Láttak valamit Oroszországban s megtanulták belőle a pusztítást, rablást és gyilkosságot s azt hitték ez a forradalom!

De a lefolytatott főtárgyalás nemcsak, hogy hü képet nem adott az átszenvedett borzalmakról, de igen parányi részletét képezi azoknak a bűncselekményeknek, melyeket a bolsevista gonosztevők az országban elkövettek. Ezen a kilenc gyilkosságon kívül, melyet most letárgyaltunk, egyedül Budapesten eddig kiderített még husz olyan gyilkosság követtetett el, ahol az áldozatok teljesen hasonló körülmények között gyilkoltattak le, mint Dobsa Miklós és társai. Ezek közül nevezetesebbek: Stenczel János, Nikolényi Dezső, Várkonyi Bálint, Erődi Kálmán, Lemberkovics Jenő, a két ukrán tiszt: Effinov Grigor és Juckelsohn Isay, Bodnár Gyula, Taubinger Géza, Mildner Ferenc, a Vándori-házaspár, Herczeg Géza, Pécsi Jenő, Ambódi János és Gosztonyi Mihály. Mindezek teljesen indok nélkül estek áldozatul a proletáriátus gyűlöletének és dühének. De mennyi van még, ami eddig ki nem derült!

Szamuely hóhércsapata s a különféle terroralakulatok ezenkívül vidéken is rettenetes gyilkosságokat követtek el: Hatvanban 4, Jászberényben 14, Szolnokon 30, Kecskeméten 9, Tiszafüreden 4, Poroszlón 7, Ceglédén 7, Püspökladányban 4, Makón és Hódmezővásárhelyen 12, Solton 14, Hartán 3, Soltvadkerten 9, Tasson 2, Dunapatajon 61, Kecelen 3, Kiskörösön 3, Kalocsán 20, Devecseren 4, Kapuvárott 6, Csornán 9, Dunaföldváron 4, Császáron 1, Pákozdon 1, Kőszegen 3, Sopronban 2, Tolnátamásiban 3 azon egyének száma, kikről eddig kétségtelenül megállapítást nyert, hogy ártatlanul kivégeztettek. Ezek azonban sem nem pontos, sem nem kimerítő adatok. A román megszálláson s a demarkációs vonalon túl levő vidékekről még adataink nincsenek s a fenti adatok is éppen a megszállás folytán ma még hiányosak. Az eddigi megállapítások szerint *körülbelül 500 emberre tehető a proletárdiktatura alatt a terroristák s forradalmi törvénszékek által ártatlanul legyilkolt egyének száma.*

Ezen áldozatok legnagyobb része előkelő, vagyonos, derék, becsületes polgárokból került ki, kiknek halálát kizárólag a „burzsuj” gyűlölet s rablási vágy okozta. Milyen paránya tehát e kilenc gyilkosság a tömegesen elkövetett gyilkosságoknak!

De ezek csak a gyilkosságok! Hol vannak még az elkövetett egyéb bűncselekmények! Az állampénztárak kifosztása, közpénzek eltékozlása, propaganda célokra fordítása, egész vidékek kirablása, fosztogatása, meg-sarcolása, készpénzben, állatokban, gabonában, áruban. Az elkövetett magánlaksértések, zsarolások, személyes szabadság megsértésének ezrei, (ártatlan emberek börtönbe cipelése) sikkasztások és lopások. Az országban eddig legalább 15.000 bűnügy indult ilyen bolsevista bűncselekmény címén s az államügyészségek által törvényesen fogva tartott egyének száma meghaladja a négyezret. Ki tudna ilyen tömegbűncselekményről számot adni! Hányan vannak, akik nem panaszkodnak, hanem szótlanul tűrik s megbocsájtják a rajtuk esett sérelmet. Alig van család, hol a bolsevista rémuralom nyomán gyász, anyagi veszteség s egyéb kár ne támadt volna. Elképzelni sem tudja azt az idegen, amit mi szenvedtünk!

Természetesen az élet ellen elkövetett bűncselekmények tömegét a terroristák követték el. Ők voltak a bolsevista kalandorok kezében az a gyilkos, mely gyilkolásra mindig készen állt. A legelső alakulat a Cserny József tengerész által megszervezett „politikai terrorcsapat” volt. Ennek szervezésére a megbízást maga Kun Béla adta Cserny Józsefnek, ki azután azt dr. Gábor Mózással, a nemzetközi ezred megszervezőjével alakította meg. Magva a tengerészek és vadászok közül a megbízható kommunistákból alakított. Eredetileg 200 főre volt tervezve s a Batthyány-palotában helyezkedett el. Ez az úgynevezett *Cserny-csoport*, a „*Lenin-fiúk*” csapata. Csak megbízható kommunisták, erős fizikumu s elszánt emberek vették föl, lehetőleg barnaszemű s hajuak, mert ezek Cserny előadása szerint vérengzőbbek és elszántabbak, mint a kékszeműek és szőkék. A terrorcsapatba való belépés önkéntes volt. Fölvétel előtt megmondották mind-egyiknek, hogy mire kell vállalkoznia.

Cserny idevonatkozó vallomása a következő:

„Az önkéntes jelentkezők egész tömege fordult meg nálam nap-nap után, de csak azokat vettem fel azok közül, kik nem voltak személyes ismerőseim, akiket valamely népbiztos, vagy környezete ajánlott. Később olyanokat is felvettem, akiket két megbízható terrorista ajánlott, de azoktól is személyes jóátállást követeltem. Szavaimra most már pontosan emlékezni nem tudok, de a lényeg az volt, hogy közöltem velük, hogy feladatuk az ellenforradalom letörése lesz. A burzsujokkal ilyenkor vadállatoknak kell lenniök. Hogy a jelentkezők szolgálatra való alkalmasságát próbára tegyem, olyan feladatokat is kijelöltem, amikre tulajdonképpen nem is került a sor. Így pl. megkérdeztem: vállalkozik-e arra, hogy valami burzsit haza küldjön, (értették ez alatt az illetők kivégzését) teljesíti-e az ilyen parancsot? A jelen volt terroristák is ijesztgették a jelentkezőket, hasonló kérdésekkel. Mindennek a célja az volt, hogy az illető elszántságát és idegzetét próbára tegyem és ha gyenge, őt visszaléptessem. Többen vissza is léptek ezen ijesztgetések hatása alatt, de a tulnyomó többség mindenre való készségét hangoztatta és ez alapon fölvetetett.“

Ullmann Lipót vallomása:

„Teljesen valótlán egyeseknek azon állítása, hogy őket erőszakkal sorozták volna Csernyhez és kényszerítették arra, hogy ott szolgálatot teljesítsenek. Csakis önként jelentkezőket vett föl Cserny, régi terroristák ajánlatára. A Batthyány-palotában jelentkezők felvétele során Cserny az illetőkhöz, ha feltétlenül megfelelték, még egy figyelmeztetést intézett, jól gondolják meg, mi lesz a kötelességük, még most visszaléphetnek, azt is megmondotta, hogy szükség esetén embert is kell ölniök; majd ugyanakkor a szolgálatvezető Papp Sándor is figyelmeztette a jelentkezőket szokásos kézmozdulatával: „nálunk a Batthyány-palotában bűdöslik a pince a hulláktól, tehát tudhatja, hogy milyen szolgálatot kell teljesíteni, ha nem érez magában elég erőt, úgy jobb ha visszalép. Csak ha az illető az ily figyelmeztetés dacára újból és határozottan kijelentette, hogy be akar lépni, lett fölvéve.“

Panics Vilmos vallomása:

„Cserny a felvétel során a következő szavakat intézte hozzánk: mielőtt ide belépnének, még egyszer gondolják meg a dolgot. Ha arról van szó, hogy valakit *haza kell küldeni*, nem szabad visszarriadni, hanem habozás nélkül teljesíteni kell.“

Papp Sándor, Cserny szolgálatvezetőjének vallomása:

„A terrorcsapatba mindig csak önkéntes jelentkezőket vettek fel és azokat is nagyon megrostálták. Így pl. ha valakit egy népbiztos ajánlott felvételre, vagy pedig más két teljes megbízható egyén szavatolt érte stb. Teljesen valótlán tehát némelyeknek azon állítása, hogy őt erőszakkal sorozták be a terrorcsapatba és kényszerítették arra, hogy ott szolgáljon.

A felvételnél Cserny kikérdezte az illetőt, hogy mióta kommunista,

mit csinált a Károlyi-kormány alatt, ki ajánlja őt a felvételre, egyébként előszeretettel válogatta ki a barna haju és barna szemű jelentkezőket, akik szerinte határozottabbak és elszántabbak. A felvétel során röviden közölte Cserny a jelentkezővel, hogy a terrorcsapat feladata, úgy Budapesten, mint vidéken, sőt szükség esetén a fronton is, az ellenforradalmi mozgalmak letörése. Figyelmeztette továbbá a feltétlen fegyelemre és engedelmességre és rendszerint ezzel végezte szavait: ha az a parancs, hogy valakit haza kell küldeni, nem kell ám citerázni, hanem bele durrantani."

Fickert Ferenc vallomása:

„Általában és kivétel nélkül, csak azokat vették be, akik erre hajlandók voltak és ezeket is különösen ajánlani kellett, hogy bejuthassanak. A jelentkezőkhöz Cserny rövid beszédet intézett, melynek során ismételtlen figyelmeztette őket, hogy jól gondolják meg a dolgot, mielőtt belépnének, mert azután, ha nem felelnének meg, vagy ha árulók volnának, akkor nemcsak ők, hanem azok is, kik értük kezességet vállaltak, életükkel lakolnak. Figyelmeztette őket továbbá, hogy nála a legszigorubb fegyelmet kell tartani. Feltétlen engedelmeséget követel mindenkitől, sok esetben még azt is hozzá fűzte: jöhet olyan parancs, hogy valakit haza kell küldeni, ilyenkor nem szabad habozni, citerázni, hanem engedelmeskedni kell. Ha azután a jelentkezők ezen figyelmeztetés dacára is kijelentették, hogy hajlandók magukat a feltételeknek alávetni, csak azután vette fel a csapatába."

Groó Géza vallomása:

„Teljesen valótlan egyeseknek azon állítása, hogy erőszakkal kényszerítették őket, hogy a Cserny-féle csapatban szolgáljanak. A felvétel alkalmával Cserny közölte a jelentkezővel, hogy a terrorcsapat feladata Budapesten és vidéken, szükség esetén a fronton is az ellenforradalom leverése. Feltétlen engedelmeséget és fegyelmet követel, minden parancsot, még azt is, hogy valakit haza kell küldeni, habozás nélkül teljesíteni kell. Ugyanilyen értelemben beszélt a Trefort-utcai alosztály parancsnoka is Gulyás János, aki ezenkívül rendszerint még azt is hozzáfűzte, hogy ha az a parancs volna, hogy az apádat, vagy anyádat kell megölni, azt is teljesíteni kell."

A Trefort-utcai különítménynél eszközölt fölvételekre nézve Gulyás János szintén elismeri, hogy a Cserny utasításához tartva magát, a jelentkezőket figyelmeztette a szolgálat nehézségeire, valamint, hogy feladatuk az ellenforradalom leverése és nem szabad megijedni egy kis vértől.

Mindezekből megállapítható, hogy a felvételnél erőszakot senkivel szemben nem alkalmaztak, csakis önkéntes jelentkezőket vettek föl, s a jelentkező az elhangzott figyelmeztetés után tudta, hogy mily feladatok teljesítésére vállalkozik. E vallomások legnagyobb része ugyan ellenforradalmárok megöléséről beszél, tényleg azonban mindig a gyűlölt „burzsuj”-t értették ez alatt s a gyakorlatban a legtöbbször nem az ellenforradalmárt, hanem a „burzsuj”-t gyilkolták le s rabolták ki.

Batthyány-palotában megszervezett Cserny-féle terrorcsapat, továbbá a Trefort-utcai különítmény, a szervezés első idejében a „*Politikai terror-*

csapat“ elnevezést használta. Minthogy azonban az ántánt-misszió nem szívesen tűrte meg az olyan alakulatot, melynek már elnevezéséből is súlyos következtetések voltak vonhatók, Kun Béla a Batthyány-palotában lévő táblát levétette és a terrorcsapatnak a következő hivatalos elnevezést adta: *A Belügyi Népbiztosság Politikai Osztályának Különítménye*“. Hogy azonban ezen átkereszteléssel a csapat terrorjellege nem szűnt meg, az leginkább kitűnik Kun Bélának Cserny előtt ez alkalomból tett kijelentéséből, amidőn Cserny fejét tréfásan megkopogtatva a következőket mondta: „Krausz hol az ész, a terrort nem kiírni, hanem csinálni kell.“ Az utasításokat a napi riportoknál Csernynek Kun Béla és Vágó Béla adták ki, de ezenkívül Korvin, ifj. Szántó, Jancsik, Seidler, a Kun-iroda egyremásra adták ki a rendeleteket természetesen csupán szóval, vagy távbeszélőn.

Seidler rendőrségi népbiztos követendő irányelveként csupán annyit mondott Csernynek, hogy: „Annyi burzsujt tehettek el láb alól, amennyit csak akartok, én mindent elsimítok“, majd Klein-Korvin Ottó a Hollánok meggyilkolása után azt a megjegyzést tette Cserny előtt, hogy kár ilyen niemandokat eltenni láb alól, inkább olyanokat tegyenek el, akiknek részük van a háború kitolásában és nagyobb szerepet játszottak. Az ilyenekkel is jobb a zavaros időben végezni, hogy a misszió tudomására ne jusson.

Ilyen direktívák mellett működött Cserny terrorcsapata, amelynek történetéből, — eltekintve a brutális bántalmazások és kivallatások által okozott súlyos testi sértésektől, valamint az egyes vagyonelleni bűncselekményektől, — mint lényegesebb bűncselekmények emelkednek ki a most letárgyalt gyilkosságok.

Bűnösségük megítélése szempontjából nagy fontossággal bír azon kérdés tisztázása is, hogy az elkövetett bűncselekményekről az egyes terroristák tudomással bírtak-e vagy sem, s ha tudtak, önkényesen, vagy bizonyos kényszerítő körülmények folytán maradtak-e benn ezen terrorszervezetben továbbra is?

Erre nézve *Cserny József* vallomása a következő:

„Bárkit szó nélkül elbocsátottak, aki el akart menni, sőt nem is kellett bejelenteni az illetőnek távozási szándékát, elég volt, ha én hallottam, vagy észrevettem, hogy kedvetlen, én saját kezdeményezésemből bocsátottam el. Nálam csak olyan ember tett szolgálatot, aki erre kedvvel vállalkozott és csak addig maradt a szolgálatban, amíg neki az tetszett.“

Groó Géza vallomása:

„Ha valaki komolyan el akart menni, elmehetett, mint ahogy voltak többen olyanok, kik teljes felszereléssel továbbálltak; vagy pedig, ha valaki többször egymásután kihágást követett el, akkor Cserny maga kergette el az illetőt. Dobsa zászlós meggyilkolásáról, továbbá azon súlyos bántalmazásokról, amik ott napirenden voltak, az összes terroristáknak tudniuk kellett, miután az a következő napokon általános megbeszélés tárgyát képezte, s így még azoknak is, akik különleges beosztásban voltak, pl. a szakács, tudniuk kellett a történetekről.“

Gulyás János vallomása:

„Ha valaki a Trefort-utcai különítményből ki akart válni, az akadály nélkül megtörténhetett, egyszerűen bejelentette ebbeli szándékát és leszereltettem. Egyébként igen sokan voltak, akik bejelentés nélkül elmaradtak, ezeket sem kereste senki, egyszerűen töröltük a létszámból”.

Bertók József vallomása:

„A terrorcsapatból való kilépés különösebb feltételekhez nem volt kötve, ha valaki el akart menni, ebbeli szándékát egyszerűen bejelentette Gulyás politikai megbízottnak, aki szolgálati jeggyel Csernyhez küldötte az illetőt és ott nyomban le lettek szerelve. Azalatt a nyolc nap alatt, amíg én a Trefort-utcában voltam, körülbelül tíz vasmunkást szereltünk le ily módon, de az is előfordult, hogy négy terrorista zugolódott a menázi miatt, az illetőket Gulyás János felfojoztta és leszereltette. A hatvani utról történt visszatérésem után dicsekedtek az emberek, hogy Weisz József és Freifeld Béla egy cigányt utközben agyonlőttek és nevetve mondták, hogy a cigánynak az volt az utolsó kívánsága, hogy ne a jobb-, hanem a baloldalán löjjék meg. Ugyancsak nyilvánosan beszéltek arról, hogy a hatvani állomáson egy vörös örnek kiszúrták mind a két szemét, maga a tettes, Iczkovics Gerzson dicsekedett vele legjobban. Határozott véleményem az, hogy az ilyen cselekményekről minden terroristának tudnia kellett, mert azokról tartózkodás nélkül beszéltek és így az nem lehetett titok.”

Fickert Ferenc vallomása:

„A testületből való kilépés nem ütközött nagyobb nehézségekbe, kivételt csupán azok az esetek képeztek, amidőn az illető valami kompromittáló dolgot tudott Csernyről, vagy a csoportról, ezeket érthetőleg minden módon visszatartani igyekezett, de ez is csak eleinte volt, később a leszerelést bárkinek egyszeri bejelentésre megengedte. A Dobsa-féle gyilkosságot, valamint a Hollánok megölését hallomásból tudom, az előbbi esetet Groó Géza (a gyilkos) maga beszélte el. Ugy ezekről a dolgokról, valamint a súlyosabb természetű bántalmazásokról, a terroristák mindegyikének kellett tudni, mert az ilyesmiről sokat beszéltek egymás között.”

Panics Vilmos vallomása:

„A Cserny-csoportból való megválás nem ütközött nagyobb nehézségekbe. Ha valaki el akart menni és azt bejelentette, rendszerint leszerelték, ha azonban mégis kivételesen ez nem sikerült, akkor az illetőnek kisebb fegyelmi vétséget vagy kihágást kellett elkövetni, akkor Cserny maga kergette el az illetőt. Így amikor Gödöllőről visszajöttünk, Cserny egyszerre 53 embert szerelt le.

A Batthyány-palotában történt esetekről a terroristák mindegyike tudott, mert ezeket a dolgokat nem csinálták titokban, szóbeszéd tárgyát képezte és így még azoknak is tudniuk kellett, akik különleges beosztásban voltak, mint pl. a szakács, kapuőr, telefonista stb.”

Pap Sándor vallomása:

„A terrorcsapatból való kilépés különösebb nehézségekbe nem ütközött. Lázár a dolgokból (a Hollánok meggyilkolása) nem csinált titkot, hanem maga beszélte el a Batthyány-palotában. Groó és Nvakas másnap maguk beszélték el, nyíltan a dolgot (Dobsa meggyilkolása) és így erről az összes terroristák tudtak. Ugyanigy tudtak Fery Oszkár és társai meggyilkolásáról, a mozdony-utcai lakatánvában, Radányi Kornél és Bonyhádi Tibor és társaik által. Az esetet másnap Radányi és Bonyhádi maga beszélte el nekem, egyáltalán nem csináltak titkot, úgy, hogy a lakatanyában mindenki tudott róla.“

Ullmann Lipót vallomása:

„Dobsa zászlós, Hollánok meggyilkolása stb.-ről a Batthyány-palotában, vagy másutt is, a terroristák egészen nyíltan és tartózkodás nélkül beszéltek. Ugyancsak a Návay-testvérek és Berend meggyilkolásáról is, úgy, hogy ezekről, kivétel nélkül mindenkinek kellett tudnia, még azoknak is, akik különleges beosztásban voltak, mint pl. sofför, telefonista, szakács stb.“

A terroristák féktelen magatartása oly mérveket öltött, hogy az antant-misszió intervenciója révén, Kun Béla és Landler aláírásával, 1919 május 10-ike körül egy rendelet adatott ki Csernynek, hogy másnap reggel 9 órakor az összes emberekkel, municióval, autóparkkal, további szolgálattétel végett jelentkeznek Gödöllőn, Böhm hadseregparancsnoknál. Hogy ezen feloszlítás azonban csak porhintés volt a nagyközönség szemében és csupán az antant-misszió félrevezetését célozta, kitűnik abból, hogy Kun Béla ezen rendelkezését nyomban enyhítette akként, hogy felhatalmazta Csernyt, hogy válasszon ki negyven embert, „a legmegbízhatóbbakat és a legintelligensebbeket, továbbá azokat, akiktől tartani nem lehet, hogy beszéljenek“ s ezeket mint „politikai nyomozókat“ tartsa magánál. Feladatukul röviden csak annyit jegyzett meg, hogy „a legbizalmasabb és legkényesebb ügyeket fogja kapni“. Terroristák, mint politikai nyomozók!

Ilyképpen alakult meg 1919 május 16-án a parlamentben a *Belügyi Népbiztosság V-ik nyomozóosztálya* Cserny József vezetése alatt és mint ilyen működött június hó egész végéig. Hogy a lényeg, illetve ezen alakulat terror jellege nem változott meg, azt az ezen nyomozóosztálynak, valamint a Cserny embereiből ugyancsak a parlamentben toborzott „Politikai fogolyórságnak“ az egyes nyomozati ügyekben megállapított magatartása bizonyítja.

Ezen V. politikai nyomozóosztály feladata és kifejtett működése teljesen azonos volt a terroristákéval, t. i. mindennemű ellenforradalmi mozgalmak terrorral való elfojtása, sőt ezen politikai nyomozók működése szolgálatuk jellegénél és természeténél fogva a terroristák működésénél jelentékenyen veszedelmesebb volt, mert míg emezek nyílt fellépésével szemben a védekezés lehetőségére mód nyílt, addig a politikai nyomozók aknamunkájával szemben, akik az ellenforradalmárok hamis álarcával férkőztek be a különböző társadalmi osztályok bizalmába, vé-

dekezni alig lehetett. Ha pedig nyomozásuk eredménnyel nem járt, egyszerűen eltették láb alól az illetőket!

De mindezekon kívül igazolja a politikai V. nyomozóosztály terror jellegét, hogy ezen osztály tagjai sorában többek között ott találjuk Groó Gézát és Nyakas Nagy Jánost, a Dobsa zászlós gyilkosait, Lui Bélát, Radányi Kornélt, Bonyhádi Tibort, Bartalos Istvánt, a Fery altábornagy és társainak, valamint Bodnár pallérnak gyilkosait. Anocskai András, Kiss Péter, Kiss Géza a makói, szentesi és kecskeméti kivégzések értelmi szerzői, illetve végrehajtói, Reinheimer Ferenc, a debreceni terrorcsapat volt parancsnoka és Rubin Farkas gyilkosa, Rogozsán János, az ukrán tisztek gyilkosa stb. stb., mind a nyomozóosztályban működtek.

Végül annak igazolásául, hogy ezen parlamenti nyomozók terrorista szolgálatot teljesítettek, felemlítem még, hogy a dunapataji ellenforradalom letörésére szintén közülről küldött ki Cserny, Radányi Kornél parancsnoksága alatt 10 embert, köztük Bonyhádi Tibort, Ladányi Józsefet és Rogozsán Józsefet. A dunapataji expedícióból visszatérve, Radányi dicsérte Rogozsánt, mint géppuskást azért, mert kitűnő találatai voltak. Ugyancsak dicsekedett Radányi, hogy olyan sok volt az akasztás, hogy nem volt annyi fa Patajon, amennyi kellett volna. Ladányi József egy aranyórával, aranylánccal tért vissza, melyekre nézve azt mondta, hogy Patajon szerezte; ugyancsak mutogatott revolvert, melynek eredetére nézve azt a felvilágosítást adta, hogy egy ellenforradalmártól vette el, akit agyonlőtt.

A június hó 24-én kitört ellenforradalom letörése után, melyben a politikai V. nyomozóosztály is tevékeny részt vett, az ugynevezett kormányzótanács azon belátásra jutott, hogy Budapesten újból egy erős terrorista-alakulat szervezendő, mely a nyugtalan polgárságot megfélemlítse és fékentartsa. Ezen terroralakulat megszervezésével a már e téren nagy gyakorlattal és rettegett hirhedtséggel bíró Cserny Józsefet bízták meg újból. „Nehogy azonban nagy feltűnéssel járjon“, — mondja Cserny jegyzőkönyvi vallomásában — „a Bandl-féle II. ker. Vörösörparancsnokság alá osztották be“. Ide irányították a Gombos-féle győri terrorista csoportot is, mely meg is érkezett és beleolvadt Cserny szervezetébe, továbbá Fabik székesfehérvári terrorista csoportját is, mely azonban az idő rövidsége és a dunántúli nyugtalankodások miatt már nem tudott Budapestre feljutni. A Cserny-féle mozdony-utcai terrorcsapat megszervezése az előzményekből megállapíthatóan az eddig decentralizálva volt terroralakulatok centralizációját jelentette, hogy újabb budapesti ellenforradalmi kísérlet esetén a diktatura nagyobb erővel és nyomatékkal tudjon föllépni. Hogy a Mozdony-utcában nem közönséges vörösőrségi alakulat volt, abból is kitűnik, hogy a kb. 180 főből álló legénység felszerelése a következőkből állott: 2 drb 10 cm. ágyu, 2 drb 8 cm. ágyu, 2 drb 8 cm. elhárítóágyu, 6 drb 7½ cm. táboriágyu, 2 drb 14 cm. aknavető, 8 drb gépfegyver, 600 drb kézigránát, 150 drb karabély, 180 drb gyalogsági fegyver, 3 személy-, 1 teher- és 1 páncélautomobil.

Cserny József, hogy ezen ugynevezett vörösőrséget alkalmas anyaggal kiegészítse, újsághirdetést bocsájtott ki, melyben felhívta a nála megelőzőleg alkalmazva volt régi embereket, kiknek nagy része Gödöllőre

ment s onnét elszéledt, hogy szolgálattétel végett a mozdony-utcai lakatnyában mielőbb jelentkezzenek. Ezen hírlapi hirdetésből, valamint a hirdetést aláíró Cserny Józsefnek hírhedt nevéből tudták meg az ántánt-missziók, hogy a terrorcsapat más címen és formában újból feltámadni készül és nyomatékos akcióba léptek Kun Bélánál, hogy ezen terroristákat azonnal szereltesse le. Az ántánt-misszió nyomása alatt Kun Béla, Rákos Ferenc vörösörparancsnokot meg is bizta a leszereléssel, mely akként foganatosított, hogy Cserny közölte a beosztott embereivel, miszerint az ántánt-misszió nem akarja őket megtérni, Kun Béla pedig nem tudja őket megvédeni, ennél fogva míg az ügy végleges elintézését nem nyer, mindenkit bizonytalan időre szabadságolt. Így oszlott fel a Cserny-féle mozdony-utcai terrorcsapat, alig pár nappal a proletárdiktatura bukása előtt, mindössze kb. 20 napi működés után, de ezen rövidéletű szerepléséhez is szomorú emlékként fűződik Fery altábornagy és társai borzalmas meggyilkolása.

A Cserny-féle terrorcsapatból alakult „Számuelly hóhércsapata”, a halálvonat utasai. — Ez a gyilkos csapat akként alakult, hogy Cserny József április hó közepe táján rendeletet kapott a Kun-irodától, hogy 40—50 embert teljes felszereléssel küldjön a nyugati pályaudvarra, Landler különvonatára, ki Nagyváradra utazik. — Cserny ezen rendelet folytán Gerlei Géza parancsnoksága alatt két szakasz terroristát küldött ki teljes felszereléssel, kézigranátokkal és két tábori ágyuval és három gépfegyverrel. — Pár nap múlva Landler és a kiküldött terroristák visszaérkezvén, Landler Csernynek elbeszélte, hogy három ellenforradalmárt, köztük egy csendőrtisztet lőttek agyon. — Kohn-Kerekes Árpád előadása szerint ezen három ellenforradalmárt dr. Gábor Mózes ítélte halálra és 16 terrorista hajtotta végre az ítéletet. Ugyancsak Gerlei Géza, valamint helyettese, Mann József, egy elfogott sebesült főhadnagyot a vonaton agyonlőtt és kidobott. — Április 22-én a Kun-iroda telefonon azon újabb parancsot adta Csernynek, hogy azokat a terroristákat, akik Landlerrel voltak, küldje München hadosztályparancsnokhoz Szolnokra, hogy a front-ról visszaözoñlő vörös katonákat elfogják és a fegyelmet helyreállítsák. — Ezen újabb expedíció Számuelly Tibor parancsnoksága alá helyezettett és április hó 24-én Hajduszoboszlóra ment, ahol Számuelly parancsára Gerlei Géza és Bozsenska Péter terroristák három embert akasztottak fel az utszéli fákra, április 26-án Ceglédén Bozsenska Péter és Jónás Gyula terroristák Számuelly parancsára egy vörös katonát végeztek ki.

Ezen időtől kezdve a kiküldött terroristák nem tértek többé vissza Csernyhez, hanem állandóan Számuelly parancsnoksága alatt teljesítettek szolgálatot, külön igazolványokkal láttattak el, mint a „Vörös hadsereg rögtönítélő törvényszékének karhatalmi különítménye.” — Állandóan Számuelly különvonatán laktak, mely egy podgyázkocsi, két szalonkocsi, egy étkező és négy elsőosztályu Pullmann-kocsiból állott.

Ez a csapat végigszáguldott az egész országon. — Ahol megjelent, kiméletlenül végzett az útjába került ártatlan emberekkel. Szolnok, Cegléd, Kőszeg, Kapuvár, Csorna, Szalkszentmárton, Solt, Dunapataj, Kiskőrös, Kecel, Kalocsa, Harta, Sopron stb. stb. voltak színhelyei Számuelly hóhér működésének. — Számuelly az eléje állított embereket, jóformán

ki sem h
tották va
szerítetté
maguk al
főlakaszt

Ez a
donképpe
ettől rette
valódi cél
Batthvány
kiahangzó
zések s S
lelkét bor
zalmakat
neve átko
egyéb bor

Csern
szovjetház
Dögei-féle
átlag 10 em
zül megem
gyilkosa é
agyonlőve

Ezen
csapatok,
Számuelly
a debrecen
mely Jász
és nagyka

A vid
„Fabik“-cs
kormány-j
tett szolgál
Jenő, majd
emlitendők
Kondor-zá
délyi Sánd
Miksa-utca
és munkás
terrorkülör
red terror

Tornácssy-f
Minde
talos illetr
azonban m
„vállalkozá
s fosztogató
jóval több

ki sem hallgatva, pár perc alatt halálra ítélte s azokat sorba felakasztották vagy agyonlőtték. Előbb azonban megkínózták őket s arra kényszerítették, hogy az áldozatok felkötésük után maguk rugják ki a széket maguk alól. — Számuely a sebesülteket élve akarta eltemettetni, a fölakasztott embereket köpdösték, pofozták, ütlegelték.

Ez a két csapat: *Cserny- és Számuely-féle terrorcsapat volt tulajdonképpen az igazi terrorcsapat.* — Ezt a kettőt ismerte a közvélemény, ettől rettegett mindenki, ezek valószínűleg meg igazán a terrorcsapatok valódi célját: — a tisztességes emberek állandó rettegésben tartását. A Batthyány-palota, majd a mozdony-utcai laktanya borzalmi, az onnan kihangzó jajveszékelések, ordítások, sikoltások, segélykiáltások, lövöldözések s Számuely hőhércsapatának kegyetlen akasztásai mindenkinek lelkét borzalommal töltötték el. Tehetetlenül, kétségbeesve türtük e borzalmakat s sirattuk az ártatlan áldozatokat. Csernynek és Számuelynek neve átkos emlékként kísér bennünket még akkor is, mikor a rémuralom egyéb borzalmi már feledésbe merülnek.

Cserny csapatából alakult az ugynevezett Kun-őrség is, mely a szovjetházban volt elhelyezve, mint Kun Béla személyes testőrsége, a *Dögei-féle fix őrség* neve és Dögei Imre parancsnoksága alatt. Az őrség átlag 10 emberből állott és a Cserny embereiből egészítődött ki. Tagjai közül megemlítendő Greemann János és Pergovác Károly, az ukrán tisztek gyilkosa és Dögei Imre, aki aktív szerepet játszott Nikolényi és társai agyonlövésénél.

Ezen két terroristaalakulaton kívül voltak az egyes vidéki terrorcsapatok, melyek hasonló kegyetlenséggel gyilkoltak, mint Cserny és Számuely csapatai. Ilyenek voltak: a győri Gombos-féle terrorcsapat, a debreceni csapat, a Pervanger-féle veszprémi csoport, a bihari ezred, mely Jászkeséren volt, a püspökladányi terrorcsoport, a balassagyarmati és nagykanizsai terrorcsapatok.

A vidéki ellenforradalmak leverésében nagy szerepet játszott a „Fabik“-csoport, Fabik Károly parancsnoksága alatt. Ez már a Károlyi-kormány idején megalakult s Budapesten Pogány József mellett teljesített szolgálatot. Husvét tájt Székesfehérvárra került, előbb Hamburger Jenő, majd Pogány József rendelkezett velük. Terror alakulatok között említendő még még: a Grega-különítmény, továbbá az ebből szervezett Kondor-zászlóalj, a Jakab-féle különítmény, a Bandl-féle különítmény, Erdélyi Sándor rohamzászlóalja, Molnár-féle kistérségi különítmény, a Falk Miksa-utcai tengerészdandár karhatalmi különítménye, a IX. ker. katonai és munkástanácsnak terrornyomozó különítménye, a 32. ezred állítólagos terrorkülönítménye, a kelenföldi Bebel-laktanyában levő Internationale ezred terrorcsoportja, a IV. ker. munkástanács terrorcsoportja, végül a Tornácssy-féle zászlóalj és a híres Petzkay-zászlóalj.

Mindezen terrorcsapatoknak kifejezett kiváltságaik nem voltak. Hivatalos illetményük alig volt több, mint a többi vörös katonáknak, voltak azonban mellékjövedelmeik. — Ilyenek voltak az egyes „akciók“-nál, „vállalkozások“-nál, s főleg a „vidéki munkák“-nál elkövetett rablások s fosztogatások tetemes s abban az időben féhérpénznél mindenesetre jóval többet érő zsákmányai, (ez különösen Számuelyéknál óriási ará-

nyokat öltött,) melyek ékszerek, ruha és fehérnemű, élelmiszerek tömegéből állottak. — Ezek vagy a csoportok, vagy az egyes terroristák birtokába kerültek. Csernyéknél például általában a közösség állott fenn, míg Számuellyéknél az volt „szokás”, hogy pl. a gyilkosság tettesének joga volt az áldozatot a saját javára kirabolni.

A terrorcsapatok, illetve azok tagjai általában jól éltek, ettek, ittak bőven s ezzel is bizonyították a kommunizmus nagy elvéhez — az egyenlőséghez — vezéreik szellemében való ragaszkodásukat.

E jó ellátáson túl, illetve ezzel kapcsolatban egy másik, ugyancsak nem kifejezett kiváltsága még a terrorcsapatoknak az, hogy e jó élet megvalósításához és biztosításához eszközül szolgáló gyilkosságokat, rablásokat s egyéb bűncselekményeket megtorlatlanul s csaknem minden kellemtelenség nélkül követhették el, azaz a terroristák még azoknak a formális eljárásoknak sem voltak kitéve, melyeknek a tanácsköztársaság más szervei és közegei — bár legtöbbszörre minden következmény nélküli — mégis alá voltak vetve. Mintegy „immuniást” élveztek tehát a bűncselekményeik megtorlását illetően, mely körülmény természetesen nem eredményezte a terroristáknak a bűncselekményektől való tartózkodását, de sőt — minden körülmények között biztonságban érezvén magukat — könnyebben dörögött el a fegyver s gyorsabban villant meg kezükben a rohamkés pengéje.

A terroristák fegyverzete általában a normális katonai felfegyverzésnek felelt meg, ami az u. n. stutzniból (lovassági karabély) vagy ismétlő pisztolyból (Steyer, Frommer, Browning) rohamkésből és kézi gránátokból, tojásgránátokból állt. — Minden terrorcsapatnak volt ezenkívül több, esetleg autókra is felszerelt (Csernyék, Számuellyék) gépfegyvere, sőt Csernyéknek egy időben, 1919 május első felében még pár tábori ágyujok is volt.

Ruházatuk különös ismertető jellege a bőrkabát volt.

Mindezen terroralakulat tagjainál a gyilkosságra való előre megfontolt szándék megvolt a csapatba való belépés pillanatában. — Ezeknek a csapatoknak tagjai mind előre megfontolt szándékkal gyilkosságra szövetkeztek. Nagyon jól tudták, mire vállalkoztak, hiszen megmondták nekik: kiméretlenül legyilkolni mindazokat, akik a proletárokon kívül álló osztályokból valamely címen kezük ügyébe kerültek. Itt az előre megfontolás minden egyes tagnál az elkövetendő, határozatlan számú, egyénileg ugyan meg nem jelölt, de a magukat proletároknak vallók osztályán kívül álló s utjukba kerülő minden egyénnel szemben gondolkodás nélkül végrehajtandó gyilkosságokra a belépés pillanatától meg volt, erre lelkileg, testileg, felszerelésben állandóan készen állottak s ezt az előre megfontolt szándékukat azon, aki valamely okból utjukba került, végre is hajtották. Egyébként, hogy az mennyire így volt, szomorúan bizonyítja a most letárgyalt kilenc gyilkosság, hol a terroristák általuk nem is ismert, teljesen idegen, védtelen embereket gyilkoltak le minden ok nélkül, teljes hidegséggel s minden teketória nélkül. Egész véletlen, hogy éppen a vádlottak ölték meg s éppen a sértetteket. Éppugy megölték volna őket más terroristák is s ezek a terroristák épp így leölték volna más sértetteket is. Gyilkolásra kész állapotuk állandóan meg volt s így nekik nem volt fontos,

hogy kit é
s mert ez

Mélto

Tekin

sevista ré
tette ezen
Ennek a r
tönkretegy
szó, haner
magáncse
tudom elé
az nem fo
lelkében, l
vista rém
tása volt.
kormányz
arra, hogy
cselektől
gyilkoljon
most itele
eszmé, ha

Vegy

Megj

alakja, an
gen, mell
Két óra r
elvesztette
Goldberge
tudatában
hez s ott a
Nagy Ján

— Minde
kellő köz
Miklós ös

S látj

fiát. — Es
se érkezik
Gáborhoz
ridegen.
terrorista
jelent é l
Másnap m
nyait. —
ki durván
Szinte me
gal félrel
Akkor má

hogy kit és miért gyilkolnak meg, ők gyilkoltak, mert erre szövetkeztek s mert ez adta meg létalapjukat. Erre tartották őket!

Méltóságos Elnök Ur!

Tekintetes Büntetőtörvényszék! Ha ezen megvilágításban látjuk a bolsevista rémuralmat s azok gonosztevőit, meg tudjuk érteni, miért jelentette ezen rémuralom ennek a szerencsétlen országnak teljes tönkretételét. Ennek a rémuralomnak aktiv részesei egyenesen arra szövetkeztek, hogy tönkretegyenek mindenkit és mindent. Nem elvek megvalósításáról volt itt szó, hanem elvek hirdetésének ürügye alatt a hatalomra került egyének magáncelekvéseiről s magánérdekük és hasznuk biztosításáról. Nem tudom eléggé hangsúlyozni, hogy ami itt négy és fél hónapon át történt, az nem forradalom volt, mert még amit hirdettek, az sem élt a tömegek lelkében, hát még amit tényleg csináltak! Nem győzöm ismételni, a bolsevista rémuralom nálunk nem a kommunista eszme gyakorlati megvalósítása volt. — *Ami itt történt, az nem kommunista politika, nem kommunista kormányzás volt. — Itt a kommunizmus eszméje csak ürügy és álarc volt arra, hogy a hatalmat néhány Oroszországból hazaszökött kalandor a csőcseléktől támogatva fegyveres erőszakkal magához ragadja s szabadon gyilkoljon és raboljon.* — Ez a kilenc közönséges rablógyilkosság, mely most ítélet alá kerül, kiáltóan bizonyítja, hogy e gonosztevők kezét nem az eszme, hanem a gonosz indulatok s anyagi érdekük vezette.

Vegyük sorra az egyes eseteket!

Megjelenik előttünk a 19 éves *Dobsa Miklós*, honvédhuszársázlós alakja, amint husvét vasárnap délután apjával együtt vidáman és délcegen, mellén a nagyezüst és kisezüst vitézségi-éremmel sétára indul. — Két óra múlva halott! Mi volt a büne? Katonai igazolványát előző nap elvesztette, nem tudja magát igazolni, eltépik az apa oldala mellől, Schön Goldberger Gábor vörösőrségi politikai megbízott elé állítják, előtte igaza tudatában mosolyogni mer, ezért az átviteti a Batthyány-palotába Csernyhez s ott az ő és Cserny parancsára pár percen belül Groó Géza és Nyakas Nagy János terroristák agyonkinözzák, összetörik s több lövéssel lelövik. — Mindez történik husvét vasárnap délután, világos nappal, a főváros kellő közepén. — Estére már a Dunában uszik szegény, fiatal Dobsa Miklós összetört, s keresztül lövöldözött holtteste!

S látjuk a szegény anyát, amint aggódva várja haza az ő szeretett fiát. — Este sem jött meg. — Talán valamelyik barátjánál alszik. — Reggel se érkezik, az anya kezd nyugtalanodni. — Fölmegy Schön-Goldberger Gáborhoz, kérdi, hol a fia. — „Átadtuk a terrorcsapatnak“, mondta az ridegen. — Rohan Csernyékhez, ott sincs, nem találják. — Az egyik terrorista legyint a kezével, az anya nem tudja, nem gondolhatja, mit jelent e kézlegyintés. — Csüggedten, de reménykedve megy haza. — Másnap megtalálják fiának egyik dőhánytőzsdében feledett igazoló okmányait. — Az iratokkal az anya újra fölrohan Schön-Goldberger Gáborhoz, ki durván Csernyhez küldi. — Ismét Csernyékhez siet, a fiát követeli. — Szinte megfélemlíti ezeket a vadállatokat, mikor kétségbeesett bátorsággal félrelöki őket utjából s oda kiáltja nekik: „Egy anya keresi a fiát!“ Akkor már mindenki tudja, mi történt szegény fiuval, csak az anya nem.

— Elhitetik vele, hogy fiát a frontra küldték, majd újabb sürgetésére a fogházakat járatták vele sorba, míg végül május hó végén megtudja a rettenetes valóságot: fia hulláját felismerhetlen állapotban Erd község határában kifogták a Dunából.

S előttünk áll *Schön-Goldberger Gábor*, a 23 éves joghallgató, a proletárdiktatura egyik politikai megbízottja. — Gyáva, alattomos, ravasz és vérszomjas zsarnok, kinek éretlen s becsstelen kezében a hatalom az emberek számára csak kint, gyötrelmet és halált jelent. — Schön-Goldberger Gábor és a hatalom! Érezte-e ez az ember az ő bitorolt hatalmában egy pillanatra is, mit jelent közhatalmat gyakorolni? Tudta-e, hogy a hatalom milyen nehéz, milyen felelősségteljes kötelesség s mennyi önzetlenséggel, önmegtadadással, fegyelmezettséggel, jószággal és odaadással kell gyakorolni. — Sejtette-e, hogy a hatalom nem jog mások ellen, hanem nehéz kötelesség azok érdekében. A hatalom gyötrelmek forrása a gonoszok kezében s kibékítő, megnyugtató erő a becsületesek birtokában. — Gonosz lelkű emberek kezébe nem való a hatalom! Schön-Goldberger Gábor hatásköre az őrizetbe vett politikai foglyok feletti felügyelet. — Ezt a hatáskört azonban kedve szerint kibővítheti, tehet amit akar. Ha akarja elereszti, ha tetszik neki a vörösörök védelme alatt kinozza, gyötri, üti, veri, rugja az őrizetére bízott politikai foglyokat s ha szórakozni akar, Csernyhez, a halálba küldi az embereket. — Mennyire beleillett ez az ember a proletárdiktaturának nevezett rablógyilkosságra szövetkezett társaságba! Hatásköre senkinek sincs megállapítva, hatásköre mindenkinek egyéni gonoszsága! Mentől nagyobb gátságot tud kigondolni, mentől rettenetesebb gonosztettet végrehajtani: annál erősebb oszlopa a gyilkos szövetkezetnek, annál több ember veszt körül, annál súlyosabb a szava s nagyobb a becsülete. — A gonoszság az egyetlen hatalom, mely előtt mindenki meghajol. — Hiszen ezek a gonosztevők félték egymástól. S a legnagyobb gonosztevő volt közöttük a legfélelmetesebb. — Erre a félelmetességre pályázott Schön-Goldberger Gábor is! Mint gyilkolni kész fenevad félemlíti meg az eléje fegyveres hatalommal állított ártatlan embereket. — Durván rájuk ront, fenyegeti őket, börtönről, vérről, kínzásokról s kivégzésekről mond borzalmas dolgokat: jaj annak, akit szerencsétlen sorsa elébe hoz! S ez elé a gonoszindulatu, habzó száju és véres körmű, tigrisbőrbe bujt gyáva nyul elé kerül a büszke Dobsa Miklós! Vidáman, feszesen s ártatlansága tudatában önérzetesen áll meg előtte. — Szórakozó kedvében volt „a nagy ur!” Ugy látszik megelégedte a hatalmába került ártatlan lánykák kikényszerített csókjait: újabb kéjre vágyott, vér kellett neki. — Durván támadt rá, s mert az nem ijedt meg, sőt mosolyogni merészelt: Csernyékhez küldte. — Félóra mulva örömmel vette a jelentést a zászlós haláláról s még az nap büszkén, félelmetesen hirdette, mint küldetett golyót a szegény zászlós gyomrába! Egy darabig dicsekedett vele, később, amikor számonkérték tőle, nem akart róla tudni, ma már letagadja, hogy ő ölette meg Dobsa Miklóst! Hogyan tagadná le, aki egy 15 éves leányka ellen intézett erkölcstelen merényletéért felelősségre vonatván, nem átalija azzal védekezni, hogy a leányka tett neki szerelmi ajánlatot! Hitvány volt mint gyilkos, jellemtelen, mint szerelmes lovag s gyáva, mint vádlott! S mit

mondják
vetkez
zatot. M
van-e v
küldi D
végez. —

S p
Leviszik
török ka
szén kö
vad reál
helyet c
rabolják
s Dunáb
az édesa
Csernyt
ristája u

Talá
Vitán fel
nem vol
Hogy m
maga ez
rögtön m
a kihallg
az ép bór
ságot. —
tegésben
küldött, a
ságra, c
alkalmat.

De h
Schö
hogy tele
rozottan
Csernyhe
zettek el

Az e
tette: Sp
hetykén

Mal
Levítették
hasában,
az ott i
félemlite

Sajd
Aussin R
nagyot k

mondják a dráma negyedik hősről, *Cserny Józsefről*? Gyilkosságra szövetkezett banditái élén gyilkosságra készen várja a hozzá küldött áldozatot. Mit törődik ő azzal, hogy a hozzá küldött ártatlan fiatalembernek van-e valami bűne? „Vigyétek!” mondja s egy kézlegyintéssel a halálba küldi Dobsa Miklóst. — Ő nem gondolkozik, nem kérdez: egy mozdulatтай végez. — Azért Cserny Józsei!

S pribékjei: *Groó Géza* és *Nyakas Nagy János* terroristák végeznek! Leviszik a zászlóst a pincébe s ott nekimennek. — Az védekezik! Összetörök karjait, állkapcsát s azután ráparancsolnak, hogy ott a pincében a szén között készítse el sírhelyét. — S a szegény fiatalember a két fenevad reáírányzott fegyverei között megkinzottan, összetörten a szén között helyet csinál magának. — E közben négy revolverlövessel leterítik, kirabolják, elveszik cigarettatárcáját, óráját, láncát. — Éjjel autóba rakják s Dunába dobják! Oda van egy ártatlan fiatal élet, örök gyászba borul az édesanya s szörnyű hatalma kéjében fürdik Schön-Goldberger Gábor! Csernyt a dolog közelebről nem érinti, nála ez természetes. — Két terroristája úgy beszél az eset után a dologról, mint valami hőstetről!

Talán fölösleges itt nekem a bizonyítékokra sok szót vesztegetnem. Vitán felül áll a következő: Schön-Goldberger Gábornak nem volt joga, nem volt oka Dobsa Miklóst Csernyhez küldeni. — Mégis oda küldte! Hogy mit jelentett valakit Csernyhez, a Batthyány-palotába küldeni, ha maga ez az eset nem bizonyítaná rettenetes valósággal, mert hisz ott rögtön megölték szegény Dobsa Miklóst, bizonyítaná az akkori köztudat, a kihallgatott tanuk vallomása, mely szerint, aki Csernyék kezébe került, az ép bőrrel nem menekült. Hiszen Csernyéknek ez adta meg a létjogosultságot. — Ezért állíttattak föl, ez volt a hivatásuk: gyilkosságok által rettegésben tartani a proletárdiktatura ellenségeit. — Aki valakit Csernyékhez küldött, az annak halálát akarta. — Azok készen álltak mindig a gyilkosságra, csak alkalomra vártak. Schön-Goldberger Gábor adott nekik alkalmat.

De hát nézzük csak közelebről ezeket a bizonyítékokat:

Schön-Goldberger Gábor a vizsgálóbíró előtt ezt mondta: „Lehet, hogy telefonáltam Csernynek, hogy Dobsát tegyék „gajdesz”-re, de határozottan nem emlékszem.” — A főtárgyaláson ezt vallotta: „Vigyétek el Csernyhez, bánjatok el vele angolosan!” Csernynek telefonáltam: „Intézzétek el angolosan!”

Az eset után a tanuk vallomásai szerint a következő kijelentéseket tette: *Spitzer* tanu szerint: „Elküldtem egy ficsurt Csernyhez, nagyon hetykén viselkedett, bánjon el vele angolosan!”

Malcsiner tanu szerint: „Látta azt a nyegle urfit, el van intézve! Levitték a pincébe, ahol golyók szaladgálnak, most már golyó van a hasában, megtanítottam mőresre!” (Aznap este mondta egy vörösörnek, az ott fogva levő politikai őrizetesei előtt büszkélkedve s azokat megfélemlítendő.)

Saját kijelentése Guzy szobájában aznap délután 4–5 óra között *Aussin Róbert* tanu előtt: „No ez a gyerek már nem fog mosolyogni, egy nagyot kiáltott s kapott egy golyót a hasába”.

Spitzer szerint *Aussin* ezen vallomása megfelelhet a valóságnak, ő már pontosan nem emlékszik.

Dr. Vulisits tanu előtt: „Ezt elküldtem angolosan, ő azonban meghalt“.

Juhász Dezső tanu előtt: „Itt volt egy huszár nálam, hepciáskodott, vettem a telefont, felhívtam *Cserny*t s „gajdesz“-be küldtem!“

Kovács Mariska tanu előtt: „Másnap, mikor az anya kereste fiát, elutasította, majd távozása után, így szólt: Egy emberrel ismét kevesebb van! Egyet azonnal „gajdesz“-re küldtek, neki nem kell tudni soha!“

Görgey tanu szerint: „Volt egy zászlós, ki nagyon hepciáskodott, van egy pincénk, szellős, a golyók szaladgálnak, könnyen eltalálhatja.“

Ezek voltak a tanuk szerint az eset után tett nyilatkozatai.

Magánál a telefonálásnál jelen volt tanuk vallomásai: *Kovács Mariska*: „Most küldök egy hetyke legényt! angolosan bánjatok el vele, vagy küldjétek gajdeszbe!“

Aussin: „Átküldök hozzád valakit, küldd el angolosan!“

„Látja kérem“, mondta *Aussin*nak, „így bánunk mi el a burzsujokkal, akik szemtelenkednek!“

Görgey: „Küldtem valakit, nem kell egészen hidegre, angolra tenni... hát tegyen vele, amit akar.“

Malcsiner tanu a telefonálás végét hallotta: „Igen! egészen!“

Terhelttársai *Schön-Goldberger Gábor*ral szemben a következő vallomásokat teszik: *Cserny*: „Ázt az ipsét, mamuszt vagy hólyagot „gajdesz“-be kell tenni“. — „Ezt a mamuszt gajdeszbe kell küldeni.“

„Küldök másikat is!“

Groó: „Gajdesz“-be kell küldeni!“

Ezek szerint ez volt a telefonüzenet.

Ezenkívül *Groó* és *Papp Sándor* tanu szerint papírra is rá volt írva, hogy el kell tenni láb alól, vagy haza kell küldeni! A Dobsát áthozó *Pék Károly* (Pekarcsik) ugyanis egy cédulát hozott *Schön-Goldbergertől* s *Groó*nak adta, *Pap* is látta, majd az asztalra dobták, ott volt az asztalon. *Cserny* is láthatta, de neki az nem volt fontos, mert ő telefonon beszélt *Schön-Goldbergerrel* s tudta, miről van szó. *Cserny* a céduláról nem tud.

Nem fontos, mit telefonált. Nem is fogjuk soha pontosan tisztázni. Tény az, hogy telefonált, *Cserny*hez küldte s ott megölték a zászlóst.

Egyébként nézzük *Schön-Goldberger Gábornak* az eset után tett nyilatkozatait.

Ha nem az történt, amit telefonon üzent, bizonyára sajnálta, tiltakozott ellene s esetleg ennek kifejezést is adott. — Nem! *Schön-Goldberger* ezt nem tette. Ami történt, kedve szerint történt. Dicsekedett, hivatkozott vele! Példának hozta fel. „Semmi közöd hozzá!“ — mondta *Spitzernek* — „hát az nem mindegy? Fő, hogy már hideg!“

Kölber és *Vizy* vallomása: „Akire nincs bizonyíték, el fogják tenni láb alól.“ Példaképpen hozta fel a zászlós esetét, kit a terrorcsapatnak adott át.

Wagaszt szerint: „Elküldik, akik nekik nem tetszenek, orosz módszer szerint“. — „Aki nem tetszik, orosz mintára el kell küldeni.“

Malcsiner szerint: „Mutatta a vért, s mondta: embervér, friss vér, örüljenek, hogy élnek! Aki beteg, dögöljön meg!“

Juhász Dezső szerint: „Kiméletlen volt, sok keserőséget okozott“. Ezek azt bizonyítják, hogy ami történt, általános természetének s akaratának megfelelt. Aki tudja az eredményt, akarja azt. Ha utólag helyesli, kétségtelen, hogy előzőleg is akarta.

De hogy mennyire akarta azt, ami történt, mutatja a másnap történt teljesen hasonló eset. Másnap elébe állították *Horváth* orvosnövendéket, ki valami sértő megjegyzést tett egy proletár szónokra. A fiatal emberre durván rárivall, legazemberezi s ismét a mosollyal van baja, melyet nem tűrhet el. Ugy látszik, félt, hogy nem veszik hetvenkedését komolyan! Elviteti a Horváth-fiút Csernyékhez. „Elveszem én a maga kedvét a nevetéstől, megálljon gazember!“ „Vigyék, intézzék el egészen!“ „Különben csak félangolosan!“ „Egész angolusra ne, mert különben idő előtt agyonverik!“ Ezek voltak a kijelentései.

Ott rögtön meg is magyarázza *Diener* főhadnagynak kijelentéseit, nyilván hencegésből: „Egész angolusra: Nem megy már többé haza soha!“ Félangolosra: „Nem megy haza saját lábán!“

Belejött a dologba. Dobsa esete nemhogy zavarta volna, sőt újabb tettekre sarkalta. „Mekkora lármát csapott, — vallja Aussin tanu — mikor este kiderült, hogy a Horváth-fiút nem vitték el Csernyhez.“ Szerencsére ugyanis nem vitték át, illetve nem őt vitték át Csernyhez. — Ennek a tévedésnek köszönhetette életét Horváth orvosnövendék.

Cserny bűnössége kétségtelen. Gyilkolásra kész terrorcsapatot tart együtt s állandó készenlétben. Elébe hoznak egy fiatalembert azzal az üzenettel, hogy végezni kell vele. *Cserny* maga beismerte a detektívek előtt, (augusztus 25-én) hogy kezével intett. „Vigyétek a szobámba!“ — mondja a főtárgyaláson. Máskor ezt mondja: „Jól van! Vigyék ki!“ *Groó* előzőleg bejelentí, hogy haza akarja küldeni a fiatal embert. „Küldd“ — mondta saját beismerése szerint *Cserny*. — *Groó* szerint azt mondta *Cserny*: „Gyerünk vele!“

Groó Géza: beismerésben van. Vele fölösleges foglalkoznom. Lement *Nyakas Nagy Jánossal* a pincébe s agyonlőtték a zászlóst. Ő két lövést tett rá.

Nyakas Nagy János szökésben van.

S mi történik az eset után? Semmi. Hiába szalad az anya egyik helyről a másikra. A fenevadaknak hajaszála sem görbül meg. *Schön-Goldberger Gábort* formalitásból 3 hét múlva pár napra felfüggesztik, de újra visszahelyezik. *Julius* közepén pár napra letartóztatják, aztán szabadlábra helyezik.

Beleillett ez a gyilkosság a proletárdiktatura eszközei közé. Kinek fájt akkor egy ártatlan burzsuj halála? Tudomásul veszik, jóváhagyják, nem bántják a tetteseket. Ez a magatartás felbujtás újabb cselekményekre. A vezérek akarják ezt, azoknak az beleillik az ő egész rendszerükbe. Az ilyen gyilkosság akkor kormányzati cselekedet volt!

Ezen tényállás alapján vádat emelek:

Schön-Goldberger Gábor politikai megbízott ellen, mint a btk. 69. §-ának 1. p. szerint való felbujtó ellen, a btk. 278. §-ába ütköző gyilkosság büntette címén, továbbá mint tettes ellen a btk. 232. §. 1. p. ütk. erőszakos

nemi közösülés büntette címén, mert Budapesten, 1919 április hó 20-án délután Cserny Józsefhez és Groó Gézához s az ott levő terroristákhoz intézett azzal a telefoni és írásbeli felhívásával, utasításával, üzenetével és kijelentésével, hogy: „azt a mamuszt, vagy hólyagot, vagy ipsét „gajdesz“-re kell tenni!“ „Ezt a mamuszt gajdeszbe kell küldeni“, „gajdeszra kell küldeni“, „átküldök hozzád valakit, küldd el angolosan!“ „Cserny elvtárs! Küldtem valakit, nem kell egészen hidegre — angolra tenni — csak úgy félig“, „hát tegyen vele, amit akar!“ „igen, egészen!“ „Most küldök egy hetyke legényt, végezzenek vele angolosan! vagy küldjék gajdeszbe“. „Ezt az embert haza kell küldeni!“ „El kell láb alul tenni“ s azzal az intézkedésével, hogy az elé állított Dobsa Miklós huszárszászlóst a fenti üzenettel minden jogalap s indok nélkül s teljesen önkényesen a gyilkosságra szövetkezett s ölésre mindenkor kész terroristákhoz küldte;

továbbá Cserny József terrorparancsnok ellen, mint a btk. 69. §. 1. p. sz. való felbújtó ellen a btk. 278. §-ába ütköző gyilkosság büntette címén, továbbá Groó Géza terrorista ellen, mint a btk. 70. §-a szerint tettes ellen, s mint a szökésben levő Nyakas Nagy János tettestársa ellen a btk. 278. §-ába ütköző gyilkosság büntette címén, mert Cserny József az általa szervezett terrorista különítmény minden egyes tagját azzal az általános parancssal látta el, hogy ha burzsujt kell ölni, nem kell félni, hanem le kell azt ölni s őket úgy vette be a terrorcsapatba s úgy tanította ki, hogy ölésre állandóan készen álljanak s őket ölésre úgy lelkileg, mint fegyveres felszerelésekkel ellátva, fizikailag állandóan készenlétben tartotta, 1919 április hó 20-án délután pedig a terroristákhoz Schön-Goldberger Gábor által legyilkolásra odaküldött s eléje állított Dobsa Miklósról nézve Groó Gézának és Nyakas Nagy Jánosnak azt az utasítást adta: „Vigyétek a pincébe!“ Groó Gézának pedig, aki azonnal meg akarta őt ölni s nála a fegyverrel a kezében jelentkezett, azt mondta, hogy „küldd“, „gyerünk vele!“ általános kijelentéseivel, magatartásával, parancsával, kézlegyintésével s Schön-Goldberger Gábor üzenetének Groó Géza és Nyakas Nagy János terroristák részére való továbbadásával, mint az ugynevezett tanácsköztársaság politikai megbízottja hatósági jogkört bitorolva, illetve az ugynevezett tanácsköztársaság fegyveres erejének tagja, a tanácsköztársaság fentartása érdekében Budapesten, 1919 április hó 20-án szándékosan és előre megfontolt szándékkal reábírták Groó Géza és Nyakas Nagy János terroristákat arra, hogy Dobsa Miklós honvédhuszárszászlóst megöljék, akik ennek folytán nevezett a Batthyány-palota pincéjében 4 revolverlövessel, továbbá állkapocsonttörést és felkarcsontok törését okozó kinzásokkal, szándékosan és előre megfontolt szándékból együttesen megölték.

Ezenkívül Goldberger-Schön Gábor 1919. évi május hó elején Budapesten, hatósági jogkört bitorolva, a hivatali szobájában letartóztatva levő K. Mariskát azzal a fenyegetéssel, hogy ha meg nem adja magát, úgy ellenforradalomban való részvétel gyanúja miatt letartóztatott szüleit megöleti, ellenkező esetben mindannyiokat szabadon engedi, arra kényszerítette, hogy vele házasságon kívül nemileg közösüljön.

Indítványozom nyomozólevél kibocsátását gyilkosság és rablás büntette címén Nyakas Nagy János szökésben levő terrorista ellen.

Dobsa Miklósnak egy mosolyért kellett meghalnia, a két Hollánnak még ennyi büne sem volt. — Egyszerűen legyilkolták őket, mert nem voltak proletárok. Az a két revolverlövés, mely életüket kioltotta, a polgári társadalom tagjainak szólt. — A gyilkosok kezét a gyűlölet vezette a polgárok ellen s a kezükbe került szegény két Hollán ennek a gyűlöletnek esett áldozatul.

Ismeretes, hogy ez év április 19-én a románok átlépték a demarkációs vonalat s a diktatura veszélybe került. — Mindannyian azt hittük, ők maguk is, hogy uralmuk vége felé jár. — A vezérek elhatározták, hogy a polgári társadalom tagjai sorából tuszokat szednek, hogy ily módon az ellenforradalom kitörését, ha kell, a hatalmukba került tuszok élete árán is, megakadályozzák. — Vágó Béla népbiztos parancsára Szántó Rezső állította össze a listát Sallay és Korvin-Klein Ottó segítségével köz- és társadalmi életünk kiválóságaiból. — A listát maga Kun Béla is átnézte s Kunfiával, Rónaival és László Jenővel együtt véglegesítették. Chlepkó Hantos Ede és Cserny azt a parancsot kapták, hogy a listában felsorolt egyéneket — 500—600 körül voltak — azonnal le kell tartóztatni s forradalmi törvényszék elé állítani. — Jellemző a vezérekre, hogy az ártatlan polgári előkelőségek összefogdosását a terroristákra bízták. — Cserny a terroristákhoz segítséget kért s kapott Chlepkótól és Guzytól, részint detektiveket, részint a Bandl-féle vörösőrségi különítmény (szintén terroristalakulat) tagjait.

S megindult a tuszok összefogdosása! Nem tudunk ezekre a napokra izgalom nélkül gondolni! Éjnek idején robogó gépkocsik álltak meg ablakaink alatt s mi rettegve gondoltunk arra, nem-e értünk jönnek. — Már akkor közismert volt a terroristák vadsága, brutalitása s vérszomjas magatartása. — Április 22-én éjjelkor durván törtek be a Hollánok lakásába is. — Az egyiknél a szökésben levő Lázár Andor Endre még az ajtót is bevágta puskatussal. — Jóformán felöltözni sem engedték őket, fölforgattak, szétdobáltak mindent, a terrorista már a lépcsőházban meg rugta ifj. Hollán Sándort s lenn úgy őt, mint apját id. Hollán Sándort földobták a teherautóba, csak úgy behullottak. Az autóban a tuszoknak hason kellett feküdniök, föl sem volt szabad nézniök s közben a vörösőrök füllük hallatára fegyvereiket csettentették és arról tárgyaltak, hogy legjobb volna velük mindjárt végezni.

A Lázár Andor Endre vezetése alatt működő csoport, melynek tagjai Sáska Jakab detektiv, Mészáros Sándor, Bandl-féle vörösőr s még három vörösőr volt, ezen az éjjelen rossz fogást csinált. — A Cserny által nekik átadott listán szerepelt Sztáray Sándort, Szécsényi Emilt, Madarassy Gábort, Payr Vilmost és Baloghy Györgyöt nem találták meg. — Csupán Karácsonyi Lajos ny. államtitkárt, Szlavek Ferenc kuriai bírót, id. Hollán Sándor ny. államtitkárt és ifj. Hollán Sándor államtitkárt tartóztatták le s szállították el lakásaikról. — Lázár Andor Endre terrorista ezzel nem volt megelégedve. — Egész uton dühöngött s kijelentette, hogy eredmény nélkül nem megy vissza Csernyhez, egyet, vagy kettőt „hazaküld”. — Az autót a Lánchid budai oldalán megállíttatta. — „Itt valamelyiknek döglöni kell!” mondta. Először Szlavekre gondolt: „Ez az öreg gazember sokat hüvösre tett!” Sáska detektiv védelmébe vette Szlaveket. — „Hát

akkor azt a másik vén betyárt, azt a Karácsonyit!" szolt erre Lázár. — De Sáska ezt is védte. — „Hát akkor itt van a két Hollán, ez ugy is elutasította kérvényemet, ezzel végziunk!" s Sáska már nem mert szólni. — Leszállították a két Hollánt: az apát és fiát. — Először levítették a lépcsőn a Dunapartra, aztán visszahozták ujra a Lánchid gyalogjárójára. — S ott éjjel után 1—2 óra körül a budai oldalon, a Lánchid első lábánál a gyalogjárón a Duna felé fordították mind a két Hollánt s az egyiket Mészáros Sándor, a másikat Lázár Andor Endre hátulról föbe lötték. Azok hangtalanul estek össze, mire a Dunába dobták őket. Holttestüket máig sem találták meg. Másnap reggel egy vértócsa s lenn a hidpillér talapzatán egy kalap jelezték, hogy az éjjel ott gyilkosság történt. S másnap megindult Hollánék felkutatása után a hajsa. Ki mert akkor panaszkodni? Hollán Miklós elment a vörösörségre, alig engedték be. Azt mondták a Markó-utcában vannak, aztán a gyűjtőfogházban: egyik helyen se voltak. A feleség naponta viszi az ételt, a ruhát, beadja nekik a fogházba, elfogadják. Senki sem mondja meg neki, hogy se férje, se apósa nincsenek ott. Nem láthatja őket, de arra gondolni sem mer, hogy már nem élnek. Egy hét múlva nyugtalankodni kezdenek. Látni szeretnék őket, nem találják sehol. Korvin Klein Ottó durván elutasítja a feleséget. A megindult nyomozás azzal az eredménnyel járt, hogy a vörös nyomozók megállapították, hogy a kérdéses éjjel ellenforradalmár hűveik a Hollánokat kiragadták az autóból s elvitték magukkal a demarkációs vonalon túlra. Ifj. Hollánné ezzel az eredménnyel nem lehet megelégedve. Tovább kutat. Április hó 28-án a főkapitányságon maga felismeri a terroristát, ki urát és apósát elvitte. Rámutat, azonnali intézkedést kér. Valahogy ígéretekkel eltávolítják és semmi sem történik. Szabadon sétálnak s talán szabadon gyilkolnak tovább.

Sáska detektív tudja, ki a tettes, Nánássy is tudja, Jancsiknak is megmondják, Guzy mosolyogva hallgatja Sáska előadását. Egy lépést sem tesznek a megtorlás iránt. Mikor az özvegy a főkapitányságon felismeri Lázár Andor Endrét s közli ezt Juhász Dezső helyettesével Katona Oszkárval, az megígéri, hogy intézkedni fog. Ujra nem történik semmi. Mikor már mindenki tudja, csak az özvegy nem, hogy mi történt, Jancsik kijelenti, hogy mivel terroristáról van szó, nem szabad nyomozni. Elrendeli, hogy az iratok terjesztessenek fel a belügyi népbiztossághoz. Ott aztán Korvin-Klein Ottó és Sallay kezén nyoma vesz az iratoknak s be- szüntetik az eljárást. Ifj. Hollán Sándorné csak a diktatura bukása után, augusztus hó közepén tudja meg a főkapitányságon a szörnyű valóságot.

Ismét egy fölháborító gyáva gyilkosság s bár mindenki tudja, hogy mi történt s kik a tettesek, senkinek sem görbül meg még a hajaszála sem!

Cserny bűnössége kétségtelen. Olyan körülmények s kijelentések között indította utnak Lázár Andor Endre terroristát és társait, melyekből azok joggal hihették, hogy azt kívánja, hogy a tuszok egy részével végezzenek. Maga beismeri, hogy Lázár Andor Endrét „szélső gyerek“-nek, „vérengző alak“-nak ismerte. Beismeri, hogy kijelentette: „Ha pucol, a többi tudod“, ami azt jelenti, hogy ha szökik, végezni kell vele. Az pedig köztudomásu, hogy a szökésre hivatkozás csak ürügy volt arra, hogy valakit láb alól eltegyenek. Sáska detektív vallomása szerint Cserny az elin-

ditáskor
azt a k
találját
haptákb
gyilkolá
felhivta
utközbe
vissza
Az a k
lésére
személy
szándék
vallja, l
jelentés
meg ak
cigarette

Mé
Lázár p
ad. Ez
éjjel a
vörösör
is terror
is tiltak
örök, h
Lázárné
sából, h
fegyver
jobb vo
Mészár
mozgot
Sáska
ment H
föbe az
vezette
szerenc
ez okb

Be
szállito
terroris
s arról
Hollán
adta, h
hogy r
nem is
rendelv
terroris
terroris

ditáskor, mikor a letartóztatandó tuszok neveit diktálta, Payr Vilmosnál azt a kijelentést tette: „lovassági tábornok!? Az anyja istenit! Ott, ahol találjátok, ott végeztek vele! Ahol találjátok, te már tudod!“ Mire Lázár haptákba vágta magát s azt mondta: „igen!“ Cserny tehát nemcsak, hogy gyilkolásra készen tartotta terroristáit, hanem ezen elindításkor egyenesen felhívta Lázárt a gyilkosságra. Bizonyítja ezt Sáska azon vallomása, hogy utközből Lázár többször kijelentette, hogy eredmény nélkül nem megy vissza Csernyhez, eredményt muszáj csinálni, valakit „haza kell küldeni.“ Az a körülmény, hogy Lázár nem azt az egyént ölte meg, kinek megölésére Cserny őt utasította, Cserny bűnösségét nem érinti, mert ezeknél a személyek nem volt fontos, sem az utasításnál, sem a végrehajtásnál. Itt a szándék általános volt, bármely polgár legyilkolására. Ugyancsak Sáska vallja, hogy mikor éjjel Csernynek eljárásuk eredményéről a következő jelentést tette: „Kettőt forradalmi törvényszék elé állítottunk, kettőt, mert meg akart szökni, lestopoltunk!“ Cserny kijelentette, hogy „Jól van!“ s cigarettával kínálta meg Sáskát.

Mészáros Sándor beismeri bűnösségét, azzal védekezik azonban, hogy Lázár parancsára cselekedett. Nem tudta, hogy Lázár helytelen parancsot ad. Ez a védekezése el nem fogadható. Mint ember tudhatta, hogy az, aki éjjel a Lánchidon emberölésre ad parancsot, bünt követ el. Mint Bandl-féle vörösőr azonban a parancsot természetesnek találta, mert hisz az ő csapata is terror alakulat volt s ők is készen állottak mindig a gyilkolásra. S ő nem is tiltakozott a parancs ellen! Hiszen végre is négyen voltak ott vörösörök, ha Lázár parancsa nem tetszett nekik, négyen ellenállhattak volna Lázárnak. A parancs azonban tetszett! Tudjuk Karácsonyi Lajos vallomásából, hogy a vörösörök milyen durván bántak az autóba dobált tuszokkal, fegyvereiket rájuk szegeztek, csettentgették, majd arról beszéltek, hogy jobb volna velük azonnal végezni. De maga Sáska detektív is vallja, hogy Mészáros annyira természetesnek találta a dolgot s annyira otthonosan mozgott s végezte dolgát, mintha mindig azt csinálta volna. Ugyancsak Sáska vallomása szerint Mészáros nem Lázár parancsára, hanem önként ment Hollánék után, Lázárral együtt önként kísérte azokat s önként lőtte főbe az egyiket. Az ő kezét tehát ugyanaz a gonosz indulat és gyűlölet vezette, ami Lázárét. A gyilkosság után természetesnek találta, hogy a szerencsétlen áldozatokat Lázár segítségével a Dunába dobja. Bűnössége ez okból kétségtelenül megállapítható.

Berdon Rudolf vádlott soffőr volt azon a gépkocsin, mely a tuszokat szállította. Védekezése szerint ekkor volt először s utoljára kirendelve a terroristákhoz mint soffőr. Arra nem gondolt, hogy gyilkosság fog történni s arról nem is tudott. Mikor ugyanis Lázár, Sáska, Mészáros és a két Hollán a Lánchidnál az autóról leszállottak, neki Lázár azt a parancsot adta, hogy menjen át a pesti hidfőhöz s ott várjon. Lövéseket nem hallott, hogy mi történt, nem tudja. Cserny azt mondja, hogy ő Berdont tényleg nem ismeri, nekik állandó soffőrijük az nem volt, csak azon éjjelre volt oda-rendelve. Nincs adat arra, hogy Berdon terrorista-soffőr lett volna, vagy a terroristákkal állandó kapcsolatban lett volna. Ez alapon vele szemben a terroristákkal azonos gyilkossági szándék fel nem tehető. — de semmiesetre-

sem bizonyítható. Ellene tehát a főtárgyalás adatai alapján a gyilkosságban való bűnsegédi bűnrészesség megállapíthatónak nem mutatkozik. Kétségtelen azonban bűnössége abban, hogy a gépkocsiján szállított négy tusz törvényellenes letartóztatásában és személyes szabadságától való megfosztásában részes. Azt neki tudnia kellett s nagyon jól tudja is, hogy e letartóztatások törvénytelenek.

Sáska Jakab detektív, mint tanu hallgattatott ki a főtárgyaláson. Mészáros Sándor szerint ő is segített a Hollánok vízbe dobásánál s Berdon vallomása szerint a gyilkosság után Lázárral együtt cigarettázva s nevetgélve jött az autóhoz. Ezenkívül Hollán Aurél azt vallja, hogy mikor a Hollán Sándor elvitelekor Sáskától kérdezte, hogy hol érdeklődhetik édesapja iránt, Sáska kijelentette, hogy sehol. Ez alapon ellene bűnvádi eljárást indítottam, letartóztattam s az eljárás külön folyik.

Amennyire beleilleszkedik ez a gyilkosság s annak elsimitása a proletárdiktatura rendszerébe, épp oly megdöbbenően hü kép tárult fel előttünk a proletárdiktatura idejéből a Hollánék Pauler-utca 20. sz. alatti házának házbizalmija és házmesterei magatartását s szerepét illetően. Ez a kép véletlenül vetődött ugyan elénk e gyilkosság kapcsán, de sajnos nem egyedülálló. Igen, ezek voltak a diktatura házbizalmiai és házmesterei! Ő általuk éreztük mi igazán, mi a proletárdiktatura! Kun Béla és terroristák nem juthattak mindannyiunknak, de házbizalmija és házmestere mindenkinek volt! Ők tették ránk nézve elviselhetetlenné nemcsak a proletárdiktaturát, de azon időben magát az életet is. Megmérgezték az életünket, türhettetlenné tették helyzetünket. Az „elvtárs“, aki házmesterből másnapra a „minden a miénk“ jelszó alatt háziurra léptette elő magát s akinek szívélyesen köszönnünk kellett, ha nem akartuk, hogy délre vörösörök tartsanak váratlan házkutatást elrejtett fegyverek, vagy élelem után. Ez az a házmester, aki midőn éjjel keresik Szlavek kuriai bírót, rögtön besugja: „van nála élehniszter, csak nézzenek utána!“, s Szlavek kuriai bírót 5 perc múlva felfofozza a terrorista. Ez az a házmester, aki figyelmi mit eszünk, mink van, ki jár hozzánk, kikkel érintkezünk és mit beszélünk. Ő az, aki mert vasalt nadrágunk van s mert nem magunk hordjuk fel a szentet a pincéből, burzsujnak tart bennünket s ellenforradalmár hirünket kelti. Ő az, aki lesi, hogy beszolgáltatuk-e fegyverünket, s teljesítettük-e az ugynevezett tanácsköztársaság rendeleteit, jelentkeztünk-e sorozáson s van-e szakszervezeti igazolványunk. Ő az a félelmetes zsarnok, aki reggel kezdi a burzsuj szidalmazását, naponta burzsuj vért iszik, nagy hangon hirdeti, hogy a burzsujoknak már vége: nap-számba járnak s éheznek. Hatalmas, félelmetes, gonosz emberek voltak ők! A nagy szerencsétlenségeket még valahogy elviseltük, de ezeket az apró, naponta megújuló gonoszságokat lehetetlen volt elviselni! Föltámadt ezekben a műveletlen emberekben minden gonoszság, minden fölszított gyűlölet s mint kiirtandó ellenséget kezeltek bennünket.

S itt lehetetlen megjegyzés nélkül hagynom azt a harcmodort, amelylyel a munkásság vezérei az évtizedeken át hirdetett osztályharcra s osztálygyűlölettel a munkásság és többi társadalmi osztályok közti viszonyt idejuttatták. A munkásság évtizedeken át azt hallotta az ő vezéreitől, hogy nyomorúságának a vagyonos osztály az oka, mert

annak va-
talan, va-
a többi
azért, m
Azért, m
oka vag
nak! Gy
mert ne
volna a
tás! Me
és gazda
gyon a
igaztalan
megmut
zése, kin
Ahelyett
és műve
is s töm

De
mikor tá
zók gyi
gyűlölje

Ros
kásságn
alsóbb
keserűs
séges é
fokozni
marad,
Születés
szerenc
Ezen az
tanítása
diktatur
kezébe,

Ha
lan s m
bűn, me
tömeg
zekben
összeor

Ho
Karsay
rendes
bizalmi
házbiza
be. Ner
különbe

annak vagyona az ő munkájának kisajátításából állott elő. Mennyire igaztalan, valótlan s lelkiismeretlen e tanítás! Mennyire rosszhiszemű eljárás, a többi társadalmi osztályokat odaállítani a munkásság elé bűnbakul azért, mert szegénység van, nyomor van, tudatlanság és betegség van. Azért, mert én jólétben élek, művelt ember vagyok s egészséges vagyok, oka vagyok a másik ember szegénységének, betegségének, tudatlanságának! Gyűlöletre, megvetésre méltó alakban állítatom a munkásság elé, mert nem vagyok nyomorban. Mintha az egyik ember egészsége oka volna a másik ember betegségének! Mennyire alaptalan az ilyen beállítás! Mennyire nem lehet gyűlölet hirdetése által a meglevő társadalmi és gazdasági egyenlőtlenségen változtatni! S mennyire nem oka a vagyon a szegénységnek s az egészség a betegségnek! S a gyűlölet ezen igaztalan alapon megszületett, fennáll s a proletárdiktatura szomorúan megmutatta, hogy hová vezetett. Bekövetkezett minden embernek üldözése, kinek életnivója csak egy fokkal is magasabb volt a proletároknál. Ahelyett, hogy a proletárok mindannyian bizonyos életnivó (gazdasági és műveltségi) elérésére törekedtek volna, nekirontottak a középnívónak is s tönkre akartak tenni mindenkít, akinek valamije volt.

De érthetetlen ez a gyűlölet azért is, mert teljesen egyoldalú. Hol, mikor tapasztalta a munkás, hogy a többi társadalmi osztályokhoz tartozók gyűlölik őt? A vagyonos osztály mely tagjának jutna eszébe, hogy gyűlölje a munkást, csak azért, mert vagyontalan?

Rosszul teszi hát, aki a munkásságot gyűlöletre neveli. Elég a munkásságnak a maga baja. A nehéz munka, mit végezni kénytelen s az alsóbb társadalmi elhelyezkedés, mind természetes okai annak, hogy keserőséggel nézze a többi társadalmi osztályokat. Nem szabad ez ellenséges érzületet mesterkéltnál beállítással s hamis jelszavakkal gyűlöletté fokozni. Végre is a társadalmi osztályok közti különbség örökre megmarad, nem lehet minden ember egyenlő gazdasági viszonyok között. Születés, jellem, erkölcs, szorgalom, kitartás, szenvedélyek, talentum és szerencse különfélesége szüli meg az emberek közti egyenlőtlenséget. Ezen az állapoton nem gyűlölet hirdetése, hanem a munkásság nevelése, tanítása, becsület, pontos jó munkára szoktatása útján lehet segíteni. A diktatura megmutatta, hogy azzal, hogy a munkásnak hatalmat adunk kezébe, rajta nem lehet segíteni.

Ha egyéb bűnük nem volna a diktatura vezéreinek, mint hogy tudatlan s műveletlen emberek kezébe adták a hatalmat, ez egymagában olyan bűn, melyet megbocsátani nem lehet! Hát nem látták, hogy a műveletlen tömeg miként gyakorolja a hatalmat! Nem érezték, hogy avatatlan kezekben mint züllik szét minden s mint következik be magától a teljes összeomlás?

Hollánék saját házukban tűrni voltak kénytelenek Katona bizalmi és Karsay házmesterek durvaságait s hatalmaskodásait. Megismétlődik a rendes eset: a háziur lakásába a házmesterek akarnak beköltözni. A házbizalmi azonban észreveszi ezt s keresztezi a házmester tervét. Ha ő, a házbizalmi, nem mehet be a háziur lakásába, a házmester se költözzék be. Nem tűrheti, hogy a házmester jobb körülmények közé kerüljön. De különben is nagyobb csapás a burzsujnak, ha 9 tagu cigánycsalád költö-

zik be. S a háziurék lakásába be is költöztetik a 9 tagu cigánycsaládot. Azután házbizalmi és házmesterék megkezdik a háziurék üldözését. Följelentik, hogy ellenforradalmárok. Detektívek járnak naponta a házba s figyelik Hollánékat, mit csinálnak, kikkel érintkeznek. Elveszik butoraikat, csak egy ágyat engedélyeznek nekik; följelentik a tejest, mert több tejet ad nekik, mint ami jár, följelentik élelmiszerhalmozásért, mert sonkát látnak náluk s a végén, mikor a detektívek házkutatást tartanak, megosztznak a proli detektívekkel a lefoglalt szivarokon. Lakást rekvirálókat, bár tudják, hogy nincs fölös lakásuk, naponta hozzájuk irányítják, hogy izgassák, zaklassák őket.

Kovács vádlott hallotta, mikor Karsay, a házmester mondotta, hogy itt a proletárdiktatura, itt az alkalom megbosszulni Hollánékat.

Katona Sándorné hallotta, hogy Karsay azt mondta, hogy ki fogja irtani az egész Hollán-családot.

Karsayné hallotta, hogy az ura mondta, hogy megbosszulja Hollánékat.

Katona vallja: „Karsay mondta, most visszaadom a Hollánéknak, amit velem elkövettek!”

Hollán Miklós: Ugy viselkedtek Karsayék, hogy megtürt személyek voltak a háziurék, szerepet cseréltek.

Hollán Aurél: Karsay id. Hollán háziur előtt köpött egyet s azt mondta: „Ilyen disznó csürhével nem tárgyalok!” A diktatura kitörésekor így szólították meg a háziur fiát: „Hollán elvtárs, jöjjön be, határozatokat hoztunk!”

Ejjel a két Hollán elhurcolásakor, mikor a család összerebbenve egyik lakásban tárgyalta az elhurcoltak sorsát, Karsay fölment a lakásba s durván rájuk rivallt: „Menjenek szét, ne csináljanak feltűnést” s a két Hollán-testvért szétküldte.

Bódisné vallomása szerint Karsay azt mondta: „Ha valami baja lesz családjának távollétében, még a magvát is kiirtja Hollánéknak!”

Végh Józsefnek és Gáspár Dezsőnének elmesélte Horváth Róza, hogy neki azt mondta Karsay, hogy Hollánékat eltéteti láb alól.

Karsayné a házmesternők gyöngye, beismerte, hogy kijelentette, hogy ha a királyság visszajön, az öreg Hollánnénak a nyakát fogja elvágni.

Pohlynak így szólt: „Nézze ezt a nagy kést, Pohly ur, ezzel hasítom ki beleit a vén bestiónak.” „De a sántának is le fogom kanyarítani a nyakát.” (Az egyik Hollánra értette.)

Bódisnének azt mondta, mikor Hollán Miklóst vörösörökkel elvitették: „Még az öreg Hollánnét is szeretném elvitetni, a hasába kést szeretnék szúrni.”

Terrorjuk ellen detektíveket kellett a családnak kérnie s védekeznie. A detektívek azt mondták rájuk: „Kérem, ezek nem kommunisták, ezek gazemberek!” Sajnos, a detektíveknek általában is igazuk volt: mi kevés kommunistát, annál több gazembert láttunk. A cselédeket üldözik, azok a folytonos fenyegetés elől elmenekültek. Elmegy a szakácsné s el akart menni a házikisasszony is. Weisz detektívvel Karsayné még Hollán Pétert és Aurélt is le akarta tartóztatni. A detektívek Weisz szerint az adatokat Karsaynéól kapták.

S azu
lene Hollá
s házbiza
dalmárok!

Minde
saikkal, á
egyformán
házbizalm
lezve Hol

A son
tervükkel,
mint ellen
tanács 19
bele a két
kutatósko
is osztott
kocsiba i
Katona é
folytán 8

Ezek
melyes s

Szer
aki Taká
ben utlev
elutazott,
büntetvé
utlevél s

Ez a
beli a b
§ 1. p. sz
szerint v
mert Cs
terrorista
sal, utasi
le kell öl
reteivel,
és fizika
tartotta
denre ké
ristát „h
ember! a
azon tus
íj. Hollá
a fogva
tek, min
társaság
jára men

S azután az éjjeli tanácskozások a házmesteri lakásban! Hogy kelte Hollánékat ártalmatlanná tenni. Éjjelenként felhallatszik a házmester s házbizalmi harsány hangja: „De én biztosan tudom, hogy ellenforradalmárok!”

Mindent megtettek, hogy Hollánék életét megmérgezzék s gyanúsításokkal, ártó besugásaikkal Hollánékat a vörösörök kezére juttassák. Itt egyformán buzgólkodtak: Karsay és Karsayné házmesterpár, Katona a házbizalmi és Kovács a proletárlakó. Mindannyian hálára voltak kötelezve Hollánéknak s ők iparkodtak a jóságért proletár-módon megfizetni.

A sors keresztelte gonosz szándékukat! Ugyanakkor, mikor pokoli tervükkel, három detektívvel egyetértve készen voltak, hogy Hollánékat mint ellenforradalmárokat letartóztatják, jött a tusz-szedés. A kormányzótanács 1919. április 19-én éjjel elrendelte tuszok szedését. E listába került bele a két Hollán is. S 22-én éjjel elhurcolták őket. A másnap tartott házkutatáskor már csak cigarettákat, szivart és dohányt találtak s ezt meg is osztották egymás között. Mikor pedig Hollán Miklós másnap délelőtti kocsiba ült, hogy fivérét és édesapját fölkutassa, Karsay, Karsayné, Katona és Kovács letartóztatták a vörösörökkel, elvitették s azt ennek folytán 8 napig fogva tartották.

Ezek a vádlottak a fenti tényállás alapján izgatás büntetével s személyes szabadság megsértésének vétségével joggal terhelhetők.

Szerepel még ez ügyben özv. Hamary Miklósné szül. Neurath Bella, aki Takáts József tanu vallomása szerint 1919. augusztus hó második felében utleveleket szerzett Lázár Endre Andor apjának s mikor az másnap elutazott, fia is vele szökött. Kétségtelen, hogy Neurath Bella a gyilkosság büntetével vádolt Lázár Andor Endrének szerzett utlevelet s az ezen utlevél segítségével szökhett meg.

Ez alapon vádolom *Cserny József* terrorista parancsnokot kétrendbeli a btk. 278. §-ába ütk. gyilkosság büntette címén, mint a btk. 69. § 1. p. sz. való felbujtót és *Mészáros Sándor* vörösört, mint a btk. 70. §-a szerint való tettest a btk. 278. §-ába ütköző gyilkosság büntette címén, mert Cserny azon tette által, hogy mint a gyilkosságra szövetkezett terrorista-csapat parancsnoka a csoport tagjait olyan általános kitanítással, utasítással és parancssal látta el, hogy a burzsujt nem kell kimélni, le kell ölni s őket magatartásával s nyilatkozataival, biztatásaival, dicsegetéseivel, buzdításaival, jóváhagyásával gyilkosságra állandóan kész lelki és fizikai állapotban, ölésre alkalmas fegyverekkel ellátva készenlétben tartotta s hogy 1919. április 22-én este Lázár Endre Andort általa is mindenre késznek, elszántnak, vérengzőnek és szélső gyerekeknek ismert terroristát „ha pucol, a többit tudod”, „Lázár ide te mész! Ez volt az a gazember! ahol találjátok, ott végezték vele! Te már tudod!” kijelentésekkel azon tuszok összeszedésére küldte, amely névsorban id. Hollán Sándor, ifj. Hollán Sándor is foglaltatott, a szökésben levő Lázár Andort s általa a fogva levő Mészáros Sándort szándékosan reábirta arra, hogy nevezettek, mint a tanácsköztársaság fegyveres erejének tagjai, a tanácsköztársaság fentartása érdekében Budapesten, 1919. évi április hó 23-ik napjára menő éjjel ifj. Hollán Sándort és id. Hollán Sándort közvetlen közel-

ből, a fejre irányzott revolverlövésekkel, előre megfontolt szándékból megölték. Továbbá vádat emelek

Karsay József

Karsay Józsefné házmesterek,

Kovács Ferenc és

Katona Sándor házbizalmiak

ellen a btk. 172. §-ába ütk. s az 1912. LXIII. t. c. 19. §-a szerint büntendő osztályelleni izgatás büntette címén, mert nevezettek 1919. évi április hó folyamán, tehát háboru idején több különböző alkalommal gyűlésezetnek tekinthető, többek jelenlétében a lakásban, az udvaron, az utcán, tehát nyilvánosan a magukat proletároknak valló osztályt a többi s különösen a polgári osztály ellen gyűlést izgatták, következő kijelentéseik által:

Karsay: Nagy Rezső és Terend Rezső detektivek előtt kijelentette, hogy ha családjának baja lesz, Hollánékat kiirtja, legyilkolja, Kovács Rózának azt mondta, hogy a Hollánokat elteszi láb alól, visszaadja Hollánéknak, amit vele elkövettek; Katona Sándorné előtt kijelentette, hogy ki fogja irtani az egész Hollán-családot;

Kovács és Katona: a husvétii locsoláskor, hol hatan voltak jelen, kijelentették: „ha a burzsujok megmozdulnak, a proletárok csontjaikat is összetörök, vérük patakokba omlik s a románok már csak a burzsujok hulláhegyeit fogják találni“. „Burzsujvért isznak a proletárok.“

Katona: „de én tudom, hogy ellenforradalmárok“, Bogár szerint Katona erősen hirdette a kommunizmust.

Katona Pohly előtt: „Most jön a proletárok élete, a burzsujokkal el fognak bánni“.

Kovács: „az a baj, hogy a proletárok így beszélnek, össze kell tartani a burzsujok ellen“.

Karsayné: „Ha visszajön a királyság, Hollánénak a nyakát fogom elvágni, kést szeretne a Hollánné hasába szúrni. Ezzel a nagy késsel hasítom ki beleit a bestiának, de a sántának is le fogom kanyarítani a nyakát. Még a Hollán Pétert és Aurélt is le kell tartóztatni; az öreg Hollánné is gyalázza a diktatúrát.“

Vádolom Karsayt, Karsayné, Kovácsot és Katonát a btk. 323. §-ának 1. bekezdésébe ütk., 2. bekezdésének 1. tétele és az utolsó bekezdés szerint minősülő személyes szabadság megsértésének vétsége címén, mert Budapesten 1919. április hó 23-án, délelőtt Hollán Miklóst törvénytellenesen letartóztatták és május hó 1-ig fogva tartatták, ki ez alatt lelki és testi sanyargatásoknak volt kitéve, 16 kg.-t fogyott, idegbeteg lett s Karsay József erre tettestársait állandó gyűlölködő, bosszuálló kijelentéseivel és magatartásával szándékosan reávette s bár a letartóztatásnál személyesen nem volt jelen, fenti ténykedésével azt elősegítette.

Ezenkívül vádolom *Berdon* Rudolfot négy rendbeli, a btk. 323. §-ába ütk., annak utolsó bekezdése szerint minősülő személyes szabadság megsértésének vétsége címén, mert gépkocsiján ő szállította el a két Hollánt, Szlaveket és Karácsonyt, akik törvénytellenesen fogattak el s letartóztatásuk következtében erőszakot és sanyargatást szenvedtek.

Vádolom végre Hamaray Miklósné, szül. Neurath Bellát, a btk. 374.

§-ába ütk.
abból a cé
Endre ter
íránt vele
szerzett s

Indítva
nyomozóle

A köv
nék a juni
Kinek sziv
nitorok ne
öröm, bold
dásunk jela
lelkesülten
hant s azt
örömtől itt
polgárok.
szegény d
len közelé
polgárság
nyomástól
sorsa lett
a mi remé
árulás foly
Miklós bá
reményéne
forradalom
„föltámadt
jét lobogta
a Szovjet-
kezdik. A
fegyveréhe
revolverét,
terroristák
csátották
lőhetett. F
ezüst sétat
vetett gyil
10—11 óra
zák cipője
S ekk
Berend M
hogy meg
ben hemeg
tatást tart
ménytelen
Beitscher-
lövés is ér

Š-ába ütk. bűnpártolás vétsége címén, mert 1919 augusztus hó végén abból a célból, hogy a gyilkosság büntetése miatt körözött Lázár Andor Endre terrorista a hatósági üldözés elől meneküljön, anélkül, hogy ez-iránt vele a büntett elkövetése előtt megegyezett volna, részére utat szerzett s az ennek segítségével meg is szökött.

Indítványozom, hogy a szökésben levő Lázár Andor Endre ellen nyomozólevél bocsáttassék ki.

A következő kép mindannyiunk szívét megdobogtatja. Ki ne emlékez-nék a június hó 24-én délután 3—4 óra között elhangzott ágyulövésekre? Kinek szívét ne fogná el izgalom még ma is annak emlékére, mikor a mo-nitorok nemzeti színű lobogók alatt megjelentek a Dunán? Mindenkit öröm, boldogság és reménység fogott el, mert az ágyulövésekben feltáma-dásunk jelét véltük. Aki a dunai látványtól elragadtatva s boldog izgalomtól lelkesülten zsebkendőjét lobogtatva a Petőfi-tér felől a Szovjet-ház felé ro-hant s azt kiabálta: „Feltámadt Magyarország!“, „Éljen a haza!“, az az örömtől ittas alak, mi voltunk, mi a szegény, megfélemlített, agyongyötört polgárok. A mi örömünk, lelkesedésünk adta azt a vakmerő bátorságot a szegény dr. Berend Miklós orvostanárnak, hogy ott a Szovjet-ház közvet-len közelében halálmegvetéssel kifejezést adjon a fölszabadulást üdvözlő polgárság lelkesedésének. Abban a pillanatban ő képviselte a rettenetes nyomástól felszabadult, fellélekzett, meggyötört Budapestet. Sajnos, az ő sorsa lett a leverett ellenforradalom sorsa is és estére vele együtt halott volt a mi reménységünk is. Az ellenforradalom minden valószínűség szerint árulás folytán nem sikerült. Kegyelettel gondolunk azonban dr. Berend Miklós bátor, elszánt alakjára, aki igaz hősként üdvözölte a szabadulás reményének első pillanatát. Látjuk az ő lelkes alakját, amint a kitört ellen-forradalom hírére hazasiet, izgatottan pénzt és revolvert vesz magához s „föltámadt Magyarország!“ kiáltással elrohant. Látjuk, amint zsebkendő-jét lobogtatva, lelkesült kiáltások között végigrohan a Mária Valéria-utcán a Szovjet-ház felé, miközben a Szovjet-háznál álló terroristák lövöldözni kezdik. A lövések és kiáltások hatása alatt visszafordul, megtántorodik, fegyveréhez kap, miközben golyók érik és elesik. Védekezésül még kirántja revolverét, de a földön újabb lövések találják s pár perc múlva halott. A terroristák, mint egy nemes vadat rohanták meg, s a lövések záporát bo-csátották rá. Egy emberre tizen is támadtak s büszke volt, amelyik reá löhetett. Hogy azután holttestét kirabolják, pénzét, aranyóráját, láncát, ezüst sétatálcáját elszedik, az csak természetes következménye az elkö-vetett gyilkosságnak. Ott hagyják az utca kövezetén késő estig s csak este 10—11 óra között vonszolják a Türr István-utcán át a Dunapartra, lehuz-zák cipőjét, kabátját s úgy dobják a Dunába.

S ekkor ismét megkezdődik a szokásos és reménytelen hajsza dr. Berend Miklós holléte után. Orvos-barátai, a feleség mindent elkövetnek, hogy megállapítsák, hová lett dr. Berend. Mikor a feleség kétségbeesésé-ben bemegy a Szovjet-házba s ott keresi férjét, letartóztatják s házku-tatást tartanak nála. Minden lépés, melyet felkutatása iránt tesznek, ered-ménytelen. Két hét múlva találták meg hulláját az Erzsébet-híd mellett levő Beitscher-uszodánál fennakadva s a boncolás megállapította, hogy három lövés is érte és okozta halálát. Bár akkor már mindenki tudta, hogy kik

voltak a tettesek, a bünvádi eljárás senki ellen sem indult meg, az özvegyet mindenhol elkergették s mikor a parlamenti nyomozó osztályhoz akart bemenni, kijelentették, hogy férjét hiába keresi, mert aki burzsuj volt, azt lelőtték. Megállapították, hogy a gyilkosságban részesek egyike Fodor-Engländer Fülöp büntetett előéletű képviselőházi házgondnok volt, aki 14.000 korona kékpénzt s egyéb értékeket rabolt el az áldozattól. Jancsik nem engedte letartóztatni azzal az indokolással, hogy politikailag megbízható. Ennél a Fodor-Engländernél megtalálták dr. Berend zsebóráját, aranyláncát és ezüst sétatotját. Még sem tartóztatták le. A képviselőházi gondnok a rablott pénzzel és értékekkel vígan sétált tovább. Mi ez, ha nem pártolása az elkövetett közönséges rablógyilkosságnak? Micsoda szellem hatotta át akkor az egyes fontos hatósági helyeket betöltő egyéneket, ha az ilyen rablógyilkosságot büntetlenül lehetett elkövetni. Nem lehet itt a vezéreket a felelősség alól mentesíteni. Hiszen, akit ily gyáván legyilkoltak, az nem senki volt, az a diktatura alatt is európai hírű orvostanár és tudós, akinek működése az egész emberiségre áldást hozó és hasznos volt.

A főtárgyalás adataiból megállapítható, hogy ezt a gyilkosságot Löbl Mór terrorista, Steiger János terrorista gépkocsivezető és szökésben levő Rosen Antal, Weisz József, Alexandrovsky Leó és Schön Béla terroristák követték el, ez utóbbi Cserny József egyenes felbujtására. Megállapítható továbbá, hogy ugyanezen terroristák dr. Berendet legyilkolása után ki is rabolták és elvették tőle 20475 korona készpénzt, aranyóráját, aranyláncát, browning-revolverét, ezüstfejű sétatotját és egy pár sárga cipőjét. A szökésben levő Trajla György dr. Berend kirablásában és a holttestnek a Dunába dobásában szintén részes volt. Fodor-Engländer Fülöp időközben öngyilkossá lett és így felelősségre nem vonható. Mintegy 5000 korona fehérpénzt a Hevesi Gyulával együtt élő Stern Jolán vett át, ki azt átadta Papp Sándornak, Papp Sándor pedig Cserny Józsefnek.

Az egyes vádlottak bűnössége a következő módon állapítható meg:

Löbl Mór maga beismeri, hogy az ellenforradalom kitörésekor a Szovjet-házban lerakta értékeit és harcba indult. Láta dr. Berendet a Mária Valéria-utcában szaladni, látta, hogy többen rálöttek, köztük Rosen Antal és Schön Béla is, de ő nem lőtt. Beismeri, hogy az eset után dicsekedett a gyilkossággal, mert annakidején az dicsőség volt. Beismeri, hogy este 9 óra után Engländer parancsára a Dunába dobták dr. Berend holttestét, közben azonban cipőjét lehuzta. Ezen beismerésen kívül Löblre nézve terhelő Alexius tanunak azon vallomása, hogy Löbl a lövések alkalmával ott állott, ahonnan a lövések jöttek és másnap ezen tanunak Löbl maga mondta: „Látta, elvtárs, hogy a burzsujt lelöttem“ és meg is indokolta, hogy miért: „maga azt nem látta, ő már a Petőfi-téren kiabált és éltette Magyarországot, azért löttem le!“ Weisz Árpád tanu szerint Löbl lövésre készen tartotta fegyverét és arrafelé rohant, ahonnan a lövések jöttek. Ezen tanu szerint a lövések Löbl irányából jöttek. Schönfeld tanu szerint a terroristák másnap azt beszélték, hogy dr. Berendet Rosen, Alexandrovsky és Löbl lőtték agyon. Brinda Antal nyomozó annak idején megállapította, hogy a tettesek Steiger, Rosen és Löbl Mór voltak. Löbl Mór a gyilkosságot előtte be is ismerte. A nyomozás azonban megszűnt, mert a

tanu sze
mozni é
lehet ell
Löbl dic
először
löttem le
lött, Löbl
tanu azt
hogy ki

Ugy
ger beis
volna. B
ger a di
sofőrje.
jelentkez
szerint,
rendre.
Berendr
Berendb
szerint
rendre.
tényállás

Fey
hangzott
dicseked
hogy leh
és dicső
Rosen, V
tettes, v
alatt tor

Cse
egész fő
felbujtás
mával é
Megáll
terrorist
röl belel
ő hozta
mellőle
lően jár
ismeri,
ott intéz
vitte ma
Beismer
Két dar
Pap
Cserny
Eze

tanu szerint Jancsik kijelentette, hogy terroristák ellen nem szabad nyomozni és Fodor-Engländer Fülöpnek olyan politikai multja van, hogy nem lehet ellene nyomozni. Weisz Árpád tanu szerint az eset után Steiger és Löbl dicsekedtek a gyilkossággal s azon vitatkoztak, hogy ki találta el először dr. Berendet. Dögei szerint Steiger és Löbl vitatkoztak, hogy ki lötte le dr. Berendet, Steiger azt állította, hogy a lámpánál állott és onnan lött, Löbl az uttestről lött. E vitát mindkét terhelt beismerte. Szalontay tanu azt vallotta, hogy még akkor este vita támadt Rosen és Löbl között, hogy ki tette a lövést.

Ugyanezen adatok alapján megállapítható Steiger bűnössége is. Steiger beismeri, hogy látta a gyilkosságot, tagadja azonban, hogy ő lött volna. Beismeri, hogy dicsekedett a gyilkossággal, de nem lött. Ez a Steiger a diktatura egyik legvérengzőbb alakjának, Pogány Józsefnek volt a sófiörje. Dögei vallomása szerint az ellenforradalom kitörésekor önként jelentkezik a Dunaparton felállított géppuskák kezelésére. Szabó tanu szerint, másnap az étteremben mondta, hogy ő is tett egy lövést dr. Berendre. Kántor János tanu azt vallja, hogy látta, mikor Steiger rálőtt dr. Berendre, másnap pedig többek előtt dicsekedett, hogy ő is belelőtt dr. Berendbe. Steiger e dicsekvést szintén beismeri. Egerváry tanu vallomása szerint másnap Steiger postosan elmondotta, hogy honnan lött dr. Berendre. Amit e tanunak a gyilkosságról elmondott, az teljesen fedi a tényállást.

Feyerlőscher tanu látta Steigert az autónál állni, ahonnan lövések hangzottak el. Másnap többektől hallotta, hogy Steiger a gyilkossággal dicsekedett. Erről a dicsekvésről és vitatkozásról meg kell jegyeznem, hogy lehetetlennek tartom, hogy olyan időben, midőn a gyilkosság érdem és dicsőség volt, a terroristák között s az igazi tettesekkel, már pedig Rosen, Weisz József és Alexandrovsky azok voltak, valaki, aki nem volt tettes, vitatkozni, vagy a tettességgel dicsekedni mert volna! Egy pillanat alatt torkára forrasztották volna a szót!

Cserny felbujtói bűnössége kétségtelen. Ő mint a terrorcsapat főnöke egész föllépésével, magatartásával, kijelentéseivel maga a megtestesült felbujtás. A terrorfiukat állandóan gyilkolásra készítartja, az eset alkalmával éppen a Berendre intézett lövések közben megjelenik a helyszínén. Megáll autójával, átveszi a rendelkezést, mellőle ugrik le Schön Béla terrorista s odarohan a földön vergődő dr. Berendhez s közvetlen közéről belelő. Schön Béla ezen lövéseiért Cserny felelősséggel tartozik, mert ő hozta oda Schön Bélát, azért hozta oda, hogy ha kell, gyilkoljon is, az mellőle ugrott le az autóból s Cserny általános intézkedéseinek megfelelően járt el, mikor dr. Berendbe belelőtt. Egyébként maga Cserny beismeri, hogy azért jelent meg a szovjetház előtt, hogy rendet csináljon, ott intézkedett, mellőle ugrott le Schön Béla és lött rá dr. Berendre. Azért vitte magával Schön Bélát, hogy a rendcsinálásban segítségére legyen. Beismeri, hogy az eset után Pap Sándortól 23 db. 200 koronást átvett. Két darab 200 koronást Engländer még abból is elsikkasztott.

Pap Sándor beismeri, hogy átvette a 23 darab 200 koronást és átadta Csernynek.

Ezen tényállás alapján vádat emelek Cserny József terrorcsapat

főnöke, mint a btk. 69. §-ának 1. p. szerinti felbujtó ellen, továbbá Löbl Mór és Steiger János ellen, mint a btk. 70. §. szerinti tetteistársak ellen a btk. 278. §-ába ütköző gyilkosság büntette címén, Löbl Mór és Steiger János ellen ezenkívül a btk. 344. §-ába ütköző rablás büntette címén, mert Cserny, mint terrorcsapatfőnök gyilkolásra kész csapatot szervez, kitanít, készenlétben tart s az eset alkalmával és közben az ellenforradalmárok leverésére Schön Bélával együtt a szovjetház előtt megjelenik, ott azonnal intézkedik, mellőle ugrik le az autóról a Berend felé történt lövésekre Schön Béla s ezen együttes magatartásával szándékosan reábirta Schön Bélát arra, hogy terhelt társaival együtt dr. Berend Miklóst reáintézett revolverlövésekkel szándékosan és előre megfontolt szándékkal megölje. Továbbá Löbl Mór és Steiger János a szökésben levő Rosen Antallal, Weisz Józseffel, Alexandrovsky Leóval és Schön Bélával együtt Budapesten 1919. június hó 24. napján délután dr. Berend Miklós egyetemi tanárt előre megfontolt ölési szándékkal, revolverlövésekkel együttesen megölték, s ezzel az erőszakkal annak birtokából 20.475 koronát, egy aranyórát, egy aranyláncot, egy ezüstfejű sétatálcát, egy pár sárga cipőt, és egy browningrevolvert a szökésben lévő Traila Györggyel együttesen azon célból vettek el, hogy azokat jogtalanul eltulajdonítsák.

Cserny Józsefet és Pap Sándort ezenkívül még a btk. 370. §-ába ütk. orgazdaság büntette címén vádolom, mert nevezettek a Berend tanártól elrablott 23 drb 200 koronás fehérpénzt, jóllehet tudták, hogy azok rablás büntette útján jutottak a terroristák birtokába, vagyoni haszon végett megszerezték.

Indítványozom, hogy a szökésben levő Rosen Antal, Weisz József, Alexandrovsky Leó, Schön Béla és Traja György ellen bocsásson ki a törvényszék nyomozó levelet.

Az elkövetett gyilkosságok közül a legmeghatóbb kép szegény *Madarász Béla* orvosnövendék brutális legyilkolása. Madarász Béla orvosnövendék három évet töltött a fronton. Onnan hazakerülve éjjelt-nappalt egygőze tett, hogy megszakitott tanulmányait folytathassa és a mulasztást pótolhassa. Az ellenforradalom napján Eskü-ut 6. sz. alatti háznak III. emeletén levő kis hónapos szobájában készült a szigorlatra. $\frac{3}{4}$ 11 óra tájban leteszi jegyzeteit az éjjeliszekrényre, eloltja a villanyt és aludni készül. A következő pillanatban durva lármával ront be szobájába Küvér Lajos nyomozó 2 vörösörrel, s rátámadnak, hogy fémjeleket adott és kilőtt az ablakon. Az orvosnövendék elmondja, hogy tanult, felmutatta az éjjeliszekrényen levő jegyzeteit és kijelentette, hogy eszében sem volt fényjeleket adni. Küvér Lajos azonban nem enged és követeli az orvosnövendéktől, hogy adja elő revolverét. — Az orvosnövendék tagadja, hogy revolvere volna, mire Küvér megszelidült atyáskodó hangon birja rá revolvere átadására. Erre Küvér kétszer arcul üti és ráparancsol, hogy öltözzék fel. Kezét összekötözteti s a vele volt vörösöröket folyton biztatja, hogy szurják le. Majd durva szidalmazások és pofozások között leviszi az utcára, ahol a kapuban már terroristák és vörösörök várnak rájuk, Madarásznak nekirohannak, Löbl Mór leszurja, Max és Polánszky vörösörök a szemeteskovcsira teszik, félig élve a hidra tolják s ott többen a Dunába dobják.

Ez a
1919. júni
hanem áll

Megá
történt. Il
rász Béla
jeleket ad
csaknem
s az abla
feküdni
az előado
talanul be
betörjene
ták ki az
Hogy a t
lehúzták
ennek a
Béla isme
találták,
követő na
orvosi me
leten Pé
az ujságo
állapíthat
az ijedelem
hogy az
ölték le
got Luká
a városb
nek, vag
szurják le
miatti ij
minden
indult és
fényjelze
Lajos és
hogy K
fényjele
s Küvér
Madará
ronyáva
kovcsit, a
ben a t
feld tan
Madará
Lő
beismer
től anna

Ez a teljesen indokolatlan gonosztett kiáltó módon bizonyítja, mi volt 1919 június 24-én este egy emberélet értéke. Se látnak, se kérdeznek, hanem állati vadsággal neki rontanak egy ártatlan embernek s legyilkolják.

Megállapítható, hogy fényjelzés az Eskü-ut 6. szám alatti házból nem történt. Ilyen csak a megijedt vörösörök fantáziájában születhetett. Madarász Bélának az ellenforradalomhoz semmi köze nem volt, szobájából fényjeleket adni nem is lehetett és kilőni is bajos volt, mert az ablakredőny csaknem teljesen le volt eresztve s föl sem lehetett huzni, mert rossz volt, s az ablakpárkánya olyan széles volt, hogy teljesen ki kellett volna feküdnie a párkányra, ha onnan le akart volna löni. Megállapított, hogy az előadott revolverből lövés nem történt, abban a lövegek mind hiánytalanul benn voltak. Ezek a megvadult emberek ürügyet kerestek, hogy betörjenek gyanútlan polgárok lakásába és éjnek idején ágyából ráncigálták ki az orvosnövendéket s gyilkolták le merőben osztálygyűlöletből. Hogy a tett elkövetése után ki is rabolták, elvették pénzét, óráját, láncát, lehúzták cipőjét és nadrágját, az csak természetes következménye volt ennek a közönséges gyilkosságnak. Az is természetes, hogy Madarász Béla ismerősei az eset után hiába kutattak Madarász Béla után, sehol nem találták, legyilkolásáért senkit felelősségre nem vontak, sőt a gyilkosságot követő napon ugyancsak vörösörök elvitték lakásában maradt készpénzét, orvosi műszereit, könyveit, ruháját és minden értékét. A megszállott területen Pécsen élő szülei semmit sem tudtak fiuk sorsáról és talán csak az újságokban értesülnek arról, ami szegény gyermekükkel történt. Megállapítható, hogy a június 24-iki ellenforradalom estéjén igen nagy volt az ijedelem és riadalom a diktatura gonosztevői között. Adatok vannak, hogy aznap este és éjjel terroristák és vörösörök állati kegyetlenséggel ölték le mindenkit, aki útjukba került. A szovjetházban a parancsnokot Lukács György népbiztos vette át, ki azzal az utasítással küldte szét a városban cirkálni Löbl Mór és a többi terroristákat, hogy ahol fényjeleznak, vagy lövöldöznek, vagy ahol fegyvert találnak, az illetőt a helyszínén szurják le. Lukács György népbiztos a szovjetházra leadott ágyulövés miatti ijedtében fényjelzésekről képzelődött s a megvadult terroristák minden villanyfényben fényjeleket láttak. Löbl Mór két vörösörrel el is indult és az Eskü-ut 6. szám alatt megállott, mert azt hallotta, hogy onnan fényjelzés történt. Eközben hozta le durva bántalmazások között Küvér Lajos és a két vörösör összekötött kezekkel Madarászt. Bizonyítva van, hogy Küvér Lajos kijelentette, hogy itt hoz egy ellenforradalmárt, aki fényjeleket adott, agyon kell ütni, még azt merte mondani, hogy tiszt volt s Küvér ott lent kétszer is arcul vágta. Löbl Mór erre botjával támadt Madarász Bélára, többször fejbeütötte, majd rohamkésével és utóbb szuronyával leszurta. Max Miksa vörösör elhozta a közelben volt szemeteskocsit, arra a még élő Madarászt feldobták és Max és Polánszky, és többen a terroristák közül a hidra tolták. A hidon Madarász még élt, Rosenfeld tanu a hidon a szemeteskocsin zsebkendőjével letörölte a verejtékező Madarász Béla homlokát, szája mozgott, amidőn a Dunába dobták.

Löbl Mór bűnössége alapján állapítható meg. Ugyanő beismerte azt is, hogy Küvérrel együtt elszedte a meggyilkolt Madarásztól annak óráját, láncát, revolverét, zsebkését, borotváját, noteszét, orvosi

műszereit. Beismeri továbbá, hogy az eset után Küvérrel együtt elmentek Küvér lakására és ott iddögáltak.

Küvér bűnössége Váhl és Hlavacsek tanuk vallomása szerint kétség-telen. Minden indok nélkül durván támadt az orvosnővendékre, arcul-ütötte, több ízben ráparancsolt a vörösörrre, hogy szurja le Madarászt. Összekötöztette annak kezeit és a liftben is felpofozta, mikor megtudta, hogy a háboruban tiszt volt. Hogy milyen volt a fellépése, bizonyítja az a körülmény, hogy Váhlra ráparancsolt, hogy 2 napig lakásukból ki se moz-dulhatnak, mit azok ijedtükben be is tartottak. Löbl Mór, Max Miksa, Polánszky és Bánki előadása szerint Küvér, mikor lehozta Madarászt, azt mondta, hogy „főhadnagy, tiszt volt, ellenforradalmár, fényjeleket adott, lövöldözött, agyon kell ütni“.

Max Miksa vörösör saját beismerése szerint látta, mint szurják le Löbl Mór, Alexandrovsky és Weisz József terroristák Madarász Bélát. Beismeri, hogy a halálra sebzett, de még élő Madarászt a szemeteskocsra tette, a hidra tolta, közben cipőjét és nadrágját Polánszkyval együtt lehuzta. Vele szemben tehát ugyanaz a gyilkossági szándék és cselekedeti egység megállapítható, ami Löblnél és társainál fennforogott. Ugyanez áll Polánszkyra nézve is, aki beismeri, hogy lehuzta Madarász cipőjét és akivel szemben bizonyítva van, hogy ő is tolta a szemeteskocsit. Vele szemben arra is van adat, hogy a még élő Madarász Dunába dobásánál segédkezett. A gyilkossági szándék, akarát- és cselekmény-egység tehát nála is fennforog, mert ő jól látta mi történik és Maxxal együtt a még élő Madarászt a szemeteskocsra tette, a hidra tolta, talán a Dunába dobásnál is segédkezett. Mindenesetre az ő jelenléte és cselekvősege is hozzájárult Madarász halálához. Nem szükséges ugyanis, hogy minden tettes egyenesen ölési cselekedetet hajtson végre. Max és Polánszky teljes akarategységben a többi tettel a még élő Madarászt szemeteskocsin a hidra vivén, halálának s a Dunába dobásának bekövetkezéséhez hozzájárultak. Utközben azonfelül meg is rabolták, lehuzván cipőjét és nadrágját.

Ez alapon vádat emelek Löbl Mór, Max Miksa és Polánszky Lajos terrorista, illetve vörösörök ellen, mint a szökésben levő Weisz József, Alexandrovsky Leó, Márton István, Vajda Ignác Náthán, Gerbicz János. Dávid János és Kropi Nándor tettes társai ellen és Küvér Lajos ellen, mint a 69. §. 1. p. sz. felbujtó ellen a btk. 278. §-ába ütk. gyilkosság büntette és a btk. 344. §-ába ütk. rablás büntette címén, mert mint a tanácsköz-társaság fegyveres erejének tagjai és Küvér Lajos, mint nyomozó, Buda-pestben, 1919 június 24-én este 11 óra tájban Madarász Béla orvosnőven-déket szándékosan és előre megfontolt szándékból Lukács György volt népbiztos és Küvér Lajos nyomozó szándékos reábirása folytán rája inté-zett ütésekkel, szurásokkal és a Dunába dobással együtt és közösen, szándékosan és előre megfontolt szándékkal megölték és birtokából az ellene intézett ezzel az erőszakkal aranyóráját, láncát, pénzét, cipőjét, nadrágját, abból a célból vették el, hogy azt jogtalanul eltulajdonítsák.

A szökésben levő terheltek ellen nyomozólevél kibocsátását indítvá-nyozom.

A legsötétebb és legborzalmasabb gonosztett kétségkívül *Fery Oszkár* csendőrtábornagy és társainak a mozdony-utcai terrorlaktanya pincéjében

történt ke-
derék ma-
megragad-
jaiban Bo-
retsége r-
radalmisá-
Borhy eg-
csendőral-
mende-mo-
ellenforra-
Borhy Sá-
még Vrab-
jelentés te-
ország ors-
fölléphet-
népbiztoss-
országos-
hogy a c-
Cserny t-
nak, hogy-
kik már u-
nak velük-
nyomozók-
hogy a c-
küldeti ö-
Máns-
sikertelen-
kerülnek-
együtt me-
lenn az a-
öltöztetik-
csendőral-

Julius-
az elhurc-
nak s vé-
ablakán k-
nak, kik-
ságot, ig-
ki-zabadi-
hatalom,
jöttek ki-
tívet s az-
lyesen. A-

Közl-
pedig és-
hükre ké-
harmadn-
rendelet-

történt kegyetlen legyilkolása volt. Közismert, mennyire utjukban voltak derék magyar csendőreink a bolsevista kalandoroknak. Minden eszközt megragadtak, hogy a csendőrséget ártalmatlanná tegyék. Julius első napjaiban Bonyháti Tibor pol. nyomozó lovag Beer Vilmosnéval való ismeretsége révén letartóztatattja Borhy Sándor csendőralezredest ellenforradalmiság gyanuja miatt, az eljárás azonban eredménnyel nem jár s Borhy egy hét után szabadul. Nemsokára rá Julius 17-én Zagyi József csendőrtiszt proletárgyűléstől telve megír a csendőrtisztek ellen egy mendemondákon alapuló névtelen feljelentést, melyben elmondja, hogy ellenforradalom készül s annak élén Fery Oszkár csendőraltábornagy. Borhy Sándor és Menkina János csendőralezredek állanak. Felemlíti még Vrablik Mátyás és Gencsy csendőralezredek nevét is. Ez a feljelentés teljesen alaptalan pletykán alapult, Chlepkó Hantos Ede a vörösörség országos politikai biztosa azonban nagy örömmel fogadja. Végre fölléphet a gyűlölt csendőrök ellen. Azonnal jelentést tesz a különböző népbiztosságokhoz munkatársával, dr. Vajda Zoltánnal, a vörösörség országos főparancsnokával együtt s rögtön hivatja Csernyt. Közli vele, hogy a csendőrtiszteket „haza kell küldeni, mert nagyon mozognak“. Cserny tüstént intézkedik. Saját beismerése szerint kijelentette Chlepkónak, hogy majd küld két „vérebet“, Radányi és Bonyháti pol. nyomozókat, kik már ugy is nyomoztak a csendőrtisztek ellen, — azok gyorsan elbánnak velük. Utasítására Radányi Kornél és Bonyháti Tibor terrorista pol. nyomozók azonnal jelentkeznek Chlepkónál. Chlepkó parancsa az volt, hogy a csendőrtiszteket azonnal le kell tartóztatni, majd Cserny hazaküldeti őket.

Másnap Bonyháti és Radányi munkához fognak. Előző nyomozásuk sikertelensége növeli bosszuálló hajlandóságukat. Tehát újra kezükbe kerülnek a csendőrök! Julius 18-án éjjel Bartalos István terroristával együtt megjelennek Fery Oszkár csendőraltábornagy lakásán. Ők maguk lenn az autóban várnak, Bartalos és társa mennek föl. Feryt gyorsan felöltöztetik s elhurcolják otthonából. Ugyanezt teszik Borhy és Menkina csendőralezredekkel is.

Julius 19-én virradóra azonnal megindulnak barátaik és hozzátartozóik az elhurcolt csendőrtisztek keresésére. Egyik hatóságtól a másikkhoz rohannak s végre 21-én délelőtt meglátják őket a terrorlaktanya egyik emeleti ablakán kinézni. Micsoda érzés lehetett az a hozzátartozóknak s barátoknak, kik ott látják őket az ablaknál álldogálni, sorba járnak minden hatóságot, igénybe veszik Romanelli alezredes közbenjárását s nem képesek kiszabadítani. Csernyék terrorlaktanyájának kapuja előtt megáll minden hatalom, élve onnan ember Cserny akarata nélkül nem jöhet ki. Nem is jöttek ki ezek a csendőrtisztek sem. Cserny elkergeti az érdeklődő detektívet s azt mondja neki, ha valaki Feryék iránt érdeklődik, jöjjön személyesen. A detektív pedig ne koptassa cipőjét egy burzsuéért.

Közben a csendőrtiszteket Radányi és Bonyháti vallatni kezdik. Mikor pedig észreveszik, hogy Feryék iránt mind nagyobb az érdeklődés s terükre kezd lenni a folytonos kérdezősködés utánuk, a behozatal után harmadnapon Julius 21-én Cserny, Pap, Bonyháti és Radányi kiadták a rendeletet a terroristáknak, hogy az éjjel végezni kell velük. S az éjféli

gyilkosok július 21. és 22-ike közötti éjjelen, mint földalatti gonosztevők egyenkint sorba lehordják az emeletről a pincébe a csendőrtiszteket. Radányi és Bonyhádi utmutatása szerint Kakas, Löschner, Pető, Trajla, Neumayer, Nagy Béla Géza, Csomor Gábor terroristák kéjjel vetik rájuk magukat, vallatják, kinozzák, ütlegelik, pofozzák, levetkőztetik őket s azután megparancsolják nekik, hogy menjenek fel az odakészített létrán és saját maguk tegyék nyakukba a vízmelegítő csőre elkészített kötelet. S a csendőrtisztek, mindmegannyi hősök, büszkén, bátran mennek a gyálázatos halálba. A kérdésre, hogy akarnak-e még valamit mondani, büszke „nem”-mel felelnek s jajszó nélkül hálnak vértanuhalált egymásután. Egyikükkel az egyik gonosztevő bőrnadrágját akarja megcsókoltatni s mikor ezt nem teszi, ütlegelik. A másik alatt leszakadt a kötél, újra felakasztják. Majd mikor leveszik s még él, összeszurkálják. Közben röhögnek, kacagnak, verik a kötélen vonagló embereket, sőt a soffőr is odajön s az egyik haldoklót a kötélen arculüti. Aztán leszedik őket a kötelekről, létrákon kiszállítják, autóba rakják, ráülnek a holttestekre s így viszik ki a Dunapartra. Ott az autóból lábuknál fogva vonszolják végig a partra a Dunáig s beledobják őket a Dunába. Másnap vértócsa és a vonszolás nyomai jelzik, hogy mi történt.

Természetesen senki ellen eljárás nem indul s senkit felelősségre nem vonnak. Bár mindenki tudja, mi történt, az illetékes hatóságok élén állók, sőt maga Kun Béla is, letagadják a gyilkosságot s a hozzátartozók nyugtalanságát hazugságokkal áztatják.

Hogy a csendőrtiszteket kirabolták, értékeiket, ruháikat elszedték, sőt szegény Fery altábornagynak még a nyakáról is leszedték kis Mária aranyláncát, ez a terroristáknál az elkövetett gyilkossággal vele jár. Hadd legyen e gyáva, aljas és borzalmas gyilkosság teljes és becsutelségből utólérhetetlen.

Chlepkó Hantos Ede szökésben van. Tőle indult ki a kezdeményezés a csendőrtisztek legyilkolására. Cserny maga mondja, hogy előtte július 17-én Chlepkó kijelentette, hogy a csendőrtiszteket haza kell küldeni, mert nagyon mozognak. Elég volt neki egy névtelen mende-mondán alapuló följelentés, hogy meghozza rá a halálos ítéletet. Ilyen emberek kezében volt akkor a hatalom! Igaz-e, valótlan-e a névtelen följelentés tartalma, nem érdekelte, lelkiismeretlen kegyetlenséggel küldte szegény csendőrtiszteket a halálba. Bonyhádi is vallja, hogy Chlepkótól ered az utasítás neki és Radányinak is azt mondta, le kell tartóztatni s „haza kell küldeni” a csendőrtiszteket.

Cserny József szerepe ez ügyben is tisztán áll. Terrorcsapatát újra megszervezve, terroristáival együtt gyilkolásra készen várja a nekik való munkát. Készséggel vállalja Chlepkó kívánságát. Küldi a vérebekeket. A mozdony-utcai terrorlaktanya félelmetes hírét meg kell alapítani.

Beismeri, hogy a csendőrtisztekre nézve azt mondta Bonyhátinak és Radányinak: „Lestoppolni, hazaküldeni őket — ez Chlepkó óhaja”. Beismeri, hogy mikor meghozták a csendőrtiszteket, azok ottlétét „jól van” szavakkal tudomásul vette. Előadása szerint másnap Bandl kérdezte tőle: „Még nem usznak a csendőrtisztek?” Beismeri, hogy Radányiéknak, kik 21-én este jelentették, hogy ma ki fogják a csendőrtiszteket végezni, ki-

jelentett
hogy ki
merte
mondta
velük!
proli vo
Dunában
jöjjön e
csot adt
küldeni.
kell hoz
kell küld
vele!” s
parancso
zésnél je

Cse
halálát s
szavába
rorlaktar

Bon
Borhyt.
telen vo
szenvede
igen biz
tekről h
hozza őt
zett ekk
Beernév
Bonyhát
volt a sz
sát haj
csendőrt
intézked
mondta,
és végez
mondta
szerint I
lalkozik
mondta,
ügyet el
Radányi
illetőt fő
merte, h
munkáho
hogy a t
tek nyak
Radányi

jelentette: „Ha kivégzésre kerül a sor, engem költsetek fel!” „Tudtam, hogy kivégzik” — mondta „de nem költöttek fel!” A főtárgyaláson beismerete, hogy a rendőrségen azt vallotta, hogy mikor éjjel költöttek, azt mondta: „Mit zaklattok, megkaptátok Chlepkótól az utasítást, végezzetek velük!” Beismeri, hogy 21-én a nyomozó detektívnek ezt mondta: „ha proli volna, nem koptatnák a cipőjüket érte”, továbbá: „No és ha már a Dunában uszík? Mondja meg annak a parancsnoknak, hogy ha érdeklődik, jöjjön el személyesen.” Bonyhádi vallomása szerint Cserny azt a parancsot adta nekik, amit Chlepkó: „Lestoppolni a csendőrtiszteket és hazaküldeni.” Julius 21-én azt mondta Cserny, hogy még a másik kettőt is be kell hozni (Vrablik és Gencsy alezredekeseit) s akkor mind az ötöt haza kell küldeni. Éjjel, mikor költöttek, kijelentette Cserny: „Végezzetek vele!” s félig felült ágyában. Löschér vallja, hogy másnap Csernytől azt a parancsot kapta, hogy hívja fel azokat az embereket, kik az éjjeli kivégzésnél jelen voltak s bort, szalonnát és kenyeret adott nekik.

Cserny azon védekezése tehát, hogy ő nem akarta a csendőrtisztek halálát s az tudta nélkül következett be, meg nem állhat. Hiszen csak egy szavába került volna s a csendőrtisztek szabadok. Ki hiszi el, hogy a terrorlaktanyában, hol Cserny az ur, tudta és akarata ellenére gyilkolnak?

Bonyhádi bűnösségéhez sem fér kétség. Bonyhádi már ekkor ismerte Borhyt. Bántotta, hogy előző nyomozása a csendőrtisztek ellen eredménytelen volt. Radányit jóvág Beernéhez való viszonya sarkalta. Ez a beteg szenvedélyű urinő előbb Csernyvel kezdett viszonyt. Cserny azonban nem igen bizott benne. „Aki hoz, visz is”, mondta Beernére, ki a csendőrtisztekről hozott neki adatokat. Utána Bonyhádi következett. Beerné összehozza őt Borhyval, azt le is tartóztatják, de elengedik. Radányi következett ekkor a kegyekben. Ő még a diktatura bukása után is együtt nyaral Beernével. Meg akarja tehát mutatni, hogy végez a csendőrtisztekkel. Bonyhátival együtt ő a „finesz”, mondja Cserny. Cserny szerint Bonyhádi volt a szellemi intéző. Bonyhádi beismeri, hogy Chlepkó és Cserny parancsát hajtották végre. Előadása szerint Radányi adta ki a parancsot a csendőrtisztek hazaküldésére. Beismeri, hogy fenn volt éjjel, de Radányi intézkedett, ő Gencsy alezredest hallgatta ki. Csomor azonban szemébe mondta, hogy hallotta, mikor Bonyhádi azt mondta Kakasnak: „Menjetek és végezzétek dolgotokat!” Annyit ő maga is beismer, hogy este azt mondta Kakasnak: „ha nincsenek szolgálatban, maradjanak itt!” Löschér szerint Bonyhádi azt mondta neki, hogy szólítsa fel az embereket, ki vállalkozik a gyilkosságra, Bonyhádi a főtárgyaláson beismeri, hogy ő mondta, hogy „ezt meg kell csinálni”, mert Cserny mondta, hogy „ezt az ügyet el kell intézni”. Neumayer Nagy azt vallja, hogy ők Bonyhátitól és Radányitól rettegtek legjobban, ők mondták mindketten, hogy „a három illetőt föl kell akasztani!” Egyébként Bonyhádi a vizsgálóbíró előtt beismerete, hogy este Kakasnak szólt, hogy aznap éjjel szükség lesz rá éjjeli munkához, embereket kell eltenni láb alól. Neumayer-Nagy azt is mondja, hogy a tornateremben Bonyhádi súlyzókat adott át nekik, hogy a holttestek nyakába akasszák, hogy a Dunába lesüllyedjenek. Egyébként neki és Radányinak Kakas a gyilkosságok közben többször jelentést tett s a gyil-

kosságok után egyik autón Bonyhádi ment, hogy kijelölje a helyet, hol a holttesteket a Dunába dobják s az az ő felügyelete alatt meg is történt.

A szökésben levő *Radányi Kornél* bűnössége teljesen hasonló bizonyítékok alapján állapítható meg.

Pap Sándor terrorista, ki Cserny helyettese volt s ki a terroristák között kegyetlenségéről volt híres s azok előadása szerint „ő volt Cserny rossz szelleme“, bűnössége szintén kétségtelen. Beismeri, hogy Cserny közölte, hogy a csendőrtiszteket Chlepkó parancsára kell kivégezni. Beismeri, hogy éjjel 12 órakor Radányi és Bonyhádi felzörgették s közölték vele, hogy most kezdik a kihallgatást s cigarettát kértek. Tagadja azonban, hogy a gyilkosságról tudott volna. Ezzel szemben Bonyhádi azt mondja, hogy Pap jelentette ki: „Nem kell sokat okoskodni, végezni kell velük! Föl kell akasztani!“ Kakas szerint Pap éjjel föl volt öltözve s azt mondta: „Hát igen, fel kell akasztani!“ Löschér szerint Pap kijelentette: „Haza lesznek máma küldve okvetlen!“ Neumayer: A kötelet az akasztáshoz éjjel Pap adta s ugyanakkor kijelentette, hogy az éjszaka folyamán haza fogják küldeni a csendőrtiszteket. Ugyancsak Bonyhádi szerint, mikor a csendőrtisztek leveleket akartak küldeni hozzátartozóiknak, Pap kijelentette: „Nem kell a leveleket elküldeni, hiszen ugyis „haza“ lesznek küldve!“

Kakas, Löschér, Neumayer, Nagy Béla Géza, Csomor Gábor terroristák bűnösségének bizonyításával nem kell sokat foglalkoznom. Ők a szökésben levő Pető és Trajla terroristákkal együtt hatan végezték ki a csendőrtiszteket. Mindegyikben egyformán meg volt a gyilkossági szándék és akarat s együttes összeműködésük és cselekvőségük eredménye volt a 3 csendőrtiszt felakasztása s Dunába dobása. Nem fontos, kinek mi volt a szerepe. Mindegyiknek kezét ugyanaz a gyilkossági szándék vezette. Kakas lehozta az egyiket, egyszer a lépcsőnél állt, máskor jelentést vitt Bonyhádiékhoz, Tóth soffört felköltötte, a Dunába dobásnál részt vett, az akasztásnál rudat hozott, segített a rud segélyével a felakasztott embereket leemelni, kötelet hozott, Menkinát levetkőztette, stb., Csomor szintén résztvett a levezetésben, az ütésben, a kinzásban, az egyiknek odakinálta nadrágját, hogy az csókolja meg, kirántotta a létrát, az egyikbe rohamkésével beleszurt. Löschér a kötélhurkot készítette el, fölparancsolta őket a létrára, máskor ugyanezt csinálta Neumayer-Nagy Béla Géza, Löschér ezenfelül Menkina alezredesbe, aki az akasztás után még hörgött, rohamkésével beleszurt s mindannyian vallatták, levetkőztették, ütötték, kinózták a szegény csendőrtiszteket, fölparancsolták őket a létrára, rájuk parancsoltak, hogy a hurkot saját maguk tegyék nyakukba, kirántották alulok a létrát s közben körülállták, szidták s még a kötélben is bántalmazták őket. Mindegyiknek cselekedete tettesi cselekedetnek tekintendő s bűnőségük ezen minőségben megállapítandó.

Rá kell mutatnom *Tóth József* terrorista sofför szerepére, ki ott élt a terroristák között s aki Cserny szerint, ha nem tetszett volna neki ott a dolog, bármikor elmehetett volna. Ezt a terrorista soffört szintén mint tettest vádolom. Nála is meg volt ugyanaz az előre megfontolt gyilkolási szándék, mint a többi terroristánál. Löschér szerint még délután szólt neki Radányi az autó miatt. Éjjel költik: „Kelj fel, tudod hová kell men-

ned!“ mo-
tudta mir-
akasztott
vonagló,
autóra rak-
szintén ré-
vezeti. A
azonos a
repe tehát

Barta
soknál jel-
Ugyanaz
meri, hog
Nagyon j
Oda más
céljából.
mint terr
azt, hogy
segédi bü

Ugya
laktanyáb
örzésnél
Az örzéss
ségtelen.

Ezek
hozta ma
ők lettek
gyilkossá
Hiszen a

Hátr
nokának
megállap

Dr. V
kitört. A
kült anna
közszolg
hivatal k
miért ma
magyar
koldulni
mus kitö
országna
kötelessé
érdeket,
még a b
valahogy
kivülről
szerültek

ned!" mondták neki. Fölkelt, elkészítette a gépkocsit, lement a pincébe, tudta miről van szó. Ott az egyik hullában megbotlott, a másikat éppen akasztották s röhögve körülállták. Ő is odament közéjük s a kötélén logó, vonagló, de még élő embert arculütötte. Aztán segédkezett a holttestek autóra rakásában, a Dunához szállította azokat, s ott a Dunába bedobásban szintén részt vett. Ugyanaz a tettesi akarat, ugyanaz a gyilkos szándék vezeti. A még élő, vonagló, felakasztott embert arculüti. Cselekvősége azonos a többi tettesével, hozzájárul az egyik halálához. Tettestársi szerepe tehát egy esetben kétségtelenül megállapítható.

Bartalos terroristával szemben nem bizonyítható, hogy az akasztásoknál jelen volt, vagy abban részt vett volna. Azonban ő is terrorista. Ugyanaz a gyilkos szándék van nála is, ami a többi terroristáknál. Beismeri, hogy a három csendőrtiszt letartóztatását, behozatalát ő végezte. Nagyon jól tudta, miért hozzák be a terrorlaktanyába a csendőrtiszteket. Oda más célból nem vitték embereket, mint halálraakasztás és „hazakiállítás”. Az akarat és szándék tehát nála már a bevitelnél meg volt s így mint terrorista szándékosan előmozdította — a csendőrtisztek bevitelével azt, hogy azokat terrorista tetteistársai megölik. Gyilkosságban való bűnszegédi bűnössége kétségtelen.

Ugyanez áll *Cseh László* terroristára. Mint terrorista őrizte a terrorlaktanyában a csendőrtiszteket. Tudta nagyon jól, mi vár azokra. Őt az őrzésnél ugyanaz a gyilkos szándék vezette, ami társait a kivégzésnél. Az őrzéssel elősegítette amazok cselekményeit. Bűnszegedsége szintén kétségtelen.

Ezek mindketten terroristák voltak s csupán szolgálati beosztásuk hozta magával, hogy cselekvőségük nem ugyanaz, mint a tetteseké. Ha ők lettek volna ott a kérdéses éjjelen, épp úgy végrehajtották volna a gyilkosságot, mint ahogy a behozatallal és őrzéssel lehetővé tették azt. Hiszen a gyilkossági szándék ott minden terroristánál állandóan meg volt.

Hátra van még *dr. Vajda Zoltánnak*, a vörösőrség országos főparancsnokának és titkárának *Pór Pollacsek Ernőnek* szerepe és bűnösségének megállapítása.

Dr. Vajda Zoltán vagyónos budapesti ügyvéd volt, mikor a diktatura kitört. A bolsevizmus olyan durván szakadt reánk, hogy aki tudott, menekült annak szolgálata elöl. Dr. Vajda Zoltánt nem találta a bolsevizmus közszolgálatban, nem volt szegény, rosszul fizetett tisztviselő, kinek a hivatal kenyeret és megélhetést jelentett. Meg tudjuk, s meg kell értenünk, miért maradt hivatalában s szolgálatban annyi köztisztviselő. Hiszen a magyar köztisztviselő a fizetéséből él s máról-holnapra családjával együtt koldulni nem mehetett. S végre is őt ott benn érte hivatalában a bolsevizmus kitörése. Mit tudta a tisztviselői kar nagy része, hogy mit fog az országnak jelenteni a bolsevizmus. Ott maradt egy részük s igyekezett kötelességét becsülettel teljesíteni. Nem a bolsevista uralmat, hanem a közérdeket, az államot szolgálta. A kenyér kényszere nagyobb hatalom még a bolsevizmusnál is. Még azokat a szegény ördögöket is megérttem valahogy, akik állás és kenyér nélkül, nyomorban és szenvedések között kívülről mentek be egyes vállalatokba s hivatalokba, s állást vállalni kényszerültek. A nyomoruság nem válogatós s az éhes gyomor nem gondol-

kozik. Egyébként is nem ez a fontos. *A döntő az, hogy a tisztviselő azonosította-e magát a diktatura által hirdetett elvekkel és eszközökkel.* Proletár-diktátor volt-e vagy sem a maga hatáskörében? De mit keres ezek között dr. Vajda Zoltán? Mi volt az a kényszer, mely őt a vörös-örség országos főparancsnoki állásába ültette? Ezek a dr. Vajda Zoltánok, kik minden kényszerítő ok nélkül siettek önként a vörös uralom szolgálatába és támogatására, talán bűnösebbek, mint maguk a gonosz vezérek. A dr. Vajda Zoltánok erkölcsi, szellemi támogatása s önkéntes felajánlkozása nélkül a bolsevizmus négy és fél hónapig nem tarthatott volna! Ők, az intellektüellek, ezerszer bűnösebbek, mint a tudatlan tömeg, mely vakon ment az álpróféták csillogó ígéretei után. Ők, az intellektüellek nagyon jól tudták, miről van szó. Látták a teljes felfordulást, a teljes elvadulást s siettek belőle részüket kivenni! Mi panasza lehetett dr. Vajda Zoltánnak az addigi társadalmi és gazdasági rendre? Elérte abban mindazt, amit ember e hazában elérhet: vagyonos ügyvéd lett az ország fővárosában! Mit akart még többet? Miért nem volt megelégedve az elért sikerrel? Hát ő is el volt nyomva, ő is ki volt talán zsákmányolva?

Dr. Vajda Zoltánt s a dr. Vajda Zoltánokat ugyanaz a gyűlölet vezette a fennálló társadalmi rend ellen, mint a Kun Bélákat, Szántó Bélákat, Vágó Bélákat, Pogányt, Kunfit és Szamuelyiéket. A magyar uri társadalom s a történelmi magyar középosztály gyűlölete! Ezt az uri magyar középosztályt kellett tönkretenni, ennek a döntő szerepét kellett egyszersmindenkorra lehetetlenné tenni! Ezért siettek a dr. Vajda Zoltánok a Szamuelyiek segítségére! *A történelmi középosztály kiirtása volt a gondolat, mely az intellektüelleket a vöröshatalom büvkörébe hajította.* Ők akartak ott elhelyezkedni, ahol addig a történelmi középosztály képviselői ültek. A féktelen gyűlölet s uralomvágy sarkalta őket az élre s olyan helyekre, ahol parancsolhattak s megalázhatták a vezérek nélkül maradt, védtelen, fegyvertelen középosztályt. Ezért kellett dr. Vajda Zoltánnak a vörösörök országos főparancsnokává lennie.

Ha nem ez a hatalmi vágy vezeti dr. Vajda Zoltánt, hanem meggyőződése szent heve, bizonyára egyszerű vörösörként is szolgálhatta volna a bolsevizmust. Vörösörség országos főparancsnokává senkit sem lehet kényszeríteni. A hatalom kellett dr. Vajda Zoltánnak s ezt megkapta! Most a következményeket kell elviselnie, ezt nem igen vállalja. Pedig a vörös uralom alatt kijelentette, hogy a diktatúrával él vagy hal. Ugy látszik, csak élni szeretett vele! Haljon meg más érte!

Ma persze kijelenti, hogy kényszerből vállalta és semmi hatásköre sem volt. Chlepkó Hantos Ede politikai biztos volt a mindenható. Hát Chlepkó ma nincs itt, rá lehet kenni mindent s még azt is lehet mondani, hogy a vörösörség országos főparancsnoka ártatlan bányka volt. Talán el is lehetne hinni, ha ezt egy szegény hivatásos katona, vagy rendőrtisztviselő mondaná, ki kényszerűségből helyén maradt, de hatáskört nem adtak neki. De nem mondhatja ezt dr. Vajda Zoltán, ki kívülről jött, ki mint bolsevista jött, ki mint a vörösuralom hű embere jött s aki Vértesi tanu vallomása szerint kijelentette az örséghez intézett szónoklatában, hogy a proletárdiktatúrával él és hal s mellette ki kell tartani mindhalálig. Az ilyen főparancsnok nagy hatalom volt, az autón járt, ha már elfelej-

tette volna
József fől
magát, s
emberek
főherceg
Egyébkén
terrorcsap
mak leve
forradalm
lása elől.
utjukba k

Fery
Pór-Polla
Julius
ceruzával
együtt a
leg elinté
bélyegző
Feryék.

Vajd
volna l
és az el

Ezer
A csendő
állottak,
gyilkossá
zós aláír
való me
beszédét
érdekel
tartásra
vagy h
büntette

Pór
annak
írásával
volt ok

De
sértése
julius

Az
Cs
pol. m

P
Géza,
testár
és Cs

tette volna dr. Vajda Zoltán, hát eszébe juttatom: autón járt, hivatala József főherceg palotája volt, vörösörökkel, kézigránatokkal vette körül magát, s hatalmas és félelmes megjelenése előtt remegve hajoltak meg az emberek. Ez az országos főparancsnok akkora hatalom volt, hogy József főherceg bundáját viselte és hatszobás lakást rekviráltatott magának. Egyébként két terror-alakulat is alája volt helyezve és pedig a Jakab-féle terrorcsapat s a Bandl-féle különítmény, mely mindkettő ellenforradalmak leverésével foglalkozott. Azonkívül hatáskörébe tartozott az ellenforradalmak leverése is. S Vajda Zoltán nem tért ki a hatalom gyakorlása elől. Chlepkó-Hantos Edével együtt kiméretlenül bántak el azzal, aki utjukba került s az utolsó napig teljes egyetértésben működtek.

Feryék letartóztatásában s kivégzése ügyében dr. Vajda Zoltán és Pór-Pollacsek Ernő cselekvősege a következő:

Julius 17-én érkezett be a névtelen feljelentés; aznap annak hátán ceruzával elintéztetett; az elintézésre parancsot csak Chlepkó és Vajda együtt adhattak, mert együtt volt joguk intézkedni. 18-án már aktaszerűleg elintézték, ott van Pór sajátkezű aláírása s Vajda pecsétje, illetve bélyegzős aláírása, 18-án készült ez az írás. Ennek alapján fogattak el Feryék. Ez az elfogatás tette lehetővé a gyilkosságot.

Vajda beteg lehetett, de nem volt oly beteg, hogy be ne mehetett volna hivatalába. Chlepkó egyedül nem intézkedhetett, csak Vajdával és az elintézésnél ott is van Vajda bélyegzős aláírása.

Ezenkívül Vajda hatáskörébe tartozott az ellenforradalmak leverése. A csendőrtisztek azért fogattak le, mert ellenforradalmárság gyanúja alatt állottak, erre tehát Vajda adta ki a parancsot Chlepkóval együtt. Ha a gyilkossági szándék vele szemben bizonyítható nem volna, Vajda bélyegzős aláírása, mindenesetre oka volt a sértettek személyes szabadságától való megvonásának. Ezenkívül megállapítható, hogy Vajda vörösörösi beszédét április havában a vörösörök s munkások előtt a kommunizmus érdekében tartotta. Vértesi tanu szerint a kommunizmus mellett való kitartásra biztatta az örséget s azt mondta, hogy a proletárdiktatúrával él vagy hal. Ez osztály elleni gyűlöletre izgatás s tulajdon elleni izgatás büntette.

Pór-Pollacsek már 17-én elintézte ceruzával a névtelen feljelentést annak hátán. 18-án pedig fölterjesztés történt sajátkezű írásával s aláírásával s ennek folytán tartóztatták le a csendőrtiszteket. Ezen elintézés volt oka a letartóztatásnak s utóbb a gyilkosságnak.

De ha nincs gyilkosságra szándék, van személyes szabadság megsértésének vétsége, mert a lefogás az elintézés folytán, azzal egyidejűleg július 18-án történt.

Az előadottak alapján vádat emelek:

Cserny József terrorista parancsnok és Bonyhádi Tibor terrorista pol. nyomozó, mint a btk. 69. §. 1. p. sz. felbujtó, továbbá

Pap Sándor, Kakas Ferenc, Csomor Gábor, Neumayer-Nagy Bé'a Géza, Löschér Márton és Tóth József, mint a btk. 70. §. szerint való tettestársak, végül dr. Vajda Zoltán, Pór-Pollacsek Ernő, Bartalos István és Cseh László, mint a btk. 69. §. 2. p. sz. bűnsegédek ellen a btk. 278.

§-ába ütköző három rendbeli gyilkosság büntette címén, mert mint a tanácsköztársaság fegyveres erejének tagjai, illetve hivatalnokai a tanácsköztársaság fenntartása érdekében Budapesten, 1919. évi július hó 21. és 22. közti éjjelen, az ellenforradalom szervezésének gyanúja miatt letartóztatott s a mózdony-utcai terror-laktanyába beszállított Fery Oszkár csendőraltábornagyot, Borhy Sándor és Menkina János csendőralezredekereket Kakas Ferenc, Csomor Gábor, Neumayer-Nagy Béla, Löscher Márton és Tóth József, a szökésben levő Pető Zoltán és Trajla György terroristákkal együtt szándékosan és előre megfontolt szándékkal együttesen megölték, akként, hogy őket a pincében a vízvezetéki csőre felakasztották, Cserny József pedig a megjelölt terroristákat fentebb leírt általános magatartásával és már előadott kijelentéseivel szándékosan reá-birta a bűncselekmény elkövetésére; Bonyhádi Tibor, mint terrorista nyomozó már idézett kijelentéseivel és utasításaival a terroristákat a bűncselekmény elkövetésére szándékosan reá-birta, Bartalos István, mint terrorista azáltal, hogy a csendőrtiszteket törvénytellenesen letartóztatta és a laktanyába beszállította, Cseh László terrorista azáltal, hogy a csendőrtiszteket letartóztatásuk alatt őrizte, dr. Vajda Zoltán és Pór-Pollacsek Ernő azáltal, hogy a csendőrtisztek letartóztatására vonatkozó és július 18-án kelt jelentést Vajda Zoltán bélyegzős aláírásai Pór-Pollacsek Ernő pedig sajátkezű aláírásával ellátták, a terroristáknak a csendőrtisztek meggyilkolására irányuló cselekményét szándékosan előmozdították.

Ezenkívül dr. Vajda Zoltán a btk. 172. §-ába ütköző és az 1912. LXIII. t.-c. 19. §. szerint büntetendő izgatás büntette címén azzal vádolom, hogy Budapesten, 1919. április havában, tehát háboru idején, a vörösörség előtt, tehát nyilvánosan egy beszédet tartott, amelyben a vörösöröket a kommunizmus mellett való kitartásra buzdította és kijelentette, hogy a proletárdiktatúrával él és hal és ezáltal a magukat proletároknak vallók osztályát a polgári osztály ellen gyűlöletre izgatta s a tulajdon jogintézménye ellen izgatott.

Indítványozom, hogy a szökésben levő Chlepkó-Hantos Ede, Radányi Kornél, Pető Zoltán és Trajla György ellen nyomozólevél bocsáttassék ki.

Végre ismertetnem kell még *Csomor Gábor* terroristának Veszprém-ben való szereplését is. Veszprém-ben a Pervanger-féle terrorcsapat működött s szellemi vezérük a szökésben levő gonosz Luszti-László Arnold politikai megbízott volt. A veszprémi tusz-listán szerepelt gróf Festetich Sándor dégi földesur is, kit Károlyi alatt a hadügyminiszerségből a szocialisták kibuktattak.

Lakott Dégen egy jóra való kereskedő ember, *Szigeti Gusztáv*, akinek menedékhelyet adott a már előre figyelmeztetett Festetich Sándornak addig, míg biztosabb helyre juthatott. Ennek volt köszönhető, hogy amikor a terroristák Pervanger Mihály vezetése alatt Dégen megjelentek, már nem találták meg a gróft s bosszuságukat csak a kastély kincseinek elrablásával enyhíthették.

Természetesen azonnal megindult a nyomozás annak kiderítésére, ki volt az, akinek segítségével gróf Festetich Sándor menekülhetett? Így ve-

zettek el a
nal elfogat
és Pervan
zott arra,
a lakosság

A véd
gett átadt

Csom

Balatonke
vizbe, kez
fogja őt v

Maga

ítélt embe

lotta 15.00

igy is me

Nem

Gusztávot

életben m

tizenhat s

mor Gábo

szolgálat

rásáról, l

visszatér

Lusz

rista talál

tozkodtak

A ho

vörösörs

Korvin-K

azonban

az eljár

törödni.

Ez ü

büntette

Festetich

dégi ker

előre me

lövessel

Indi

vanger l

Mél

Tek

Vég

kolásár

ság elé.

tetttest v

A többi

zettek el a szálak a jólelkületű kereskedőhöz, Szigeti Gusztávhoz, azonnal elfogatták s Veszprémbe hurcolták Lusztig Arnold politikai megbízott és Pervanger Mihály csapatparancsnok elé. Itt beismerte bűnét, hivatkozott arra, hogy gróf Festetich Sándor az egész községnek jótévője volt, a lakosság szerette s amit tett, ugyanezt bárki megtette volna helyette.

A védekezés hiábavaló volt. Halálra ítélték. Az ítélet végrehajtása végett átadták Csomor Gábor terroristának.

Csomor Gábor kocsira ültette Szigeti Gusztávot s elvitte magával Balatonkenesére. Itt egy ideig a parton gyalogoltak, majd bevitte a vízbe, kezeit hátrakötözte és közölte a szerencsétlen áldozattal, hogy ki fogja őt végezni.

Maga Csomor Gábor beszéli el, hogyan könyörgött neki a halálra ítélt ember. Hivatkozott családjára, beteg feleségére, gyerekeire, felajánlotta 15.000 koronáját váltságdíjúl, de hajthatatlan maradt, hiszen a pénz így is megkaphatta.

Nem sok idő múlva revolverét elővette s a vele szembenálló Szigeti Gusztávot föbelőtte, kétszer lőtt rá, de a szerencsétlen ember még mindig életben maradt, mire újra a rohamkés szerepe kezdődött s az áldozat tizenhat szurás után nemsokára ki is szenvedett. Ekkor jutott eszébe Csomor Gábornak, hogy a kivégzés tanuk nélkül történt s hogy bizonyítékot szolgáltatson Lusztig Arnold politikai megbízottnak eredményes eljárásáról, levágta a szerencsétlen embernek mind a két fülét és orrát s visszatérve ezek beszolgáltatása mellett számolt el küldetéséről.

Lusztig és Pervanger elvtársak pedig nagyszerűen mulatva a terrorista találékonyágán, megdicsérték őt, s vele a pénzen együtt osztzkodtak.

A hozzátartozók feljelentést tettek Szigeti Gusztáv megölése miatt a vörörségen és Csomor Gábort önkényes eljárása miatt letartóztatva Korvin-Klein Ottó, a politikai nyomozó osztály főnöke elé állították, aki azonban azzal helyezte Csomor Gábort szabadlábra és szüntette meg ellene az eljárást, hogy elfoglaltsága miatt nem ér rá ilyen csekélységekkel törődni.

Ez ügyben vádolom Csomor Gábort a btk. 278. §-ába ütk. gyilkosság büntette címén, mert mint a vöröshadsereg terrorcsapatának tagja, a gróf Festetich Sándor rejtegetése miatt tusként előállított Szigeti Gusztáv dégi kereskedőt Balatonkenesén a Balaton partján 1919 április hó 30-án előre megfontolt szándékból, közvetlen közletről reáintézett két revolverlövessel és 16 késszurással, szándékosan megölte.

Indítványozom, hogy a szökésben levő László-Lusztig Arnold és Pervanger Mihály ellen nyomozólevél bocsáttassék ki.

Méltóságos Elnök ur!

Tekintetes Büntetőtörvényszék!

Végére értem a rettenetes tragédiának. Kilenc ártatlan ember legyilkolásáról számoltam be s ezért 26 embert állítottam vádlottakként a bíróság elé. E 26 ember közül csupán 16 ember az, akit a gyilkossággal, mint tettest vádolok, 4 tettesnek bűnsegédként való felelősségre vonását kérem. A többi 6 vádlott enyhébb sulyu büncselekmény terhe alatt áll. Egyelőre

ennek a 16—20 embernek kell felelnie a kilenc ártatlan ember haláláért. A tettesek egy része: Nyakas Nagy, Lázár Andor Endre, Schön Béla, Rosen Antal, Pétő, Trajla, Chlepkó-Hantos Ede, Radányi Kornél, Pervanger, Lusztig-László Arnold stb. szökésben van. Az igazi tettesek, a vezérek, a felbujtók nincsenek itt. Ezek az emberek, akik itt állanak, a vezérek által kiválasztott durva, kegyetlen eszközök voltak csupán. Ők csak betöltötték azt a szerepet, amit a vezérek nekik szántak, — végrehajtották, amit nekik parancsoltak. A háttérben s felülről irányító gonosztevők kezében ők voltak a gyilkos eszköz, mellyel azok szándékukat végrehajtották.

S megdöbbenve kérdezem, micsoda eszme kívánhatta ezeknek az ártatlan embereknek a halálát? Mi lehet az az eszme, mely ártatlan emberek véréből táplálkozik? Ha van ilyen eszme, ki kell irtani az emberek lelkéből, mert az eszme is az emberekért lehet csupán s nem az emberek az eszméért. Az olyan eszme, amely a vele ellentétbe került ártatlan emberek halálát kívánja, nem lehet az emberek érdekében való.

De hiszen ezeknek az ártatlan embereknek halálát nem az eszme kívánta. Kívánta egy felfegyverzett kalandortársaság hatalmi örülete, gonoszsága s gyűlölete a magyar nemzet multja s történelmi osztályai iránt. Dobsa, Hollánok, Berend, Madarász, Feryék ártatlan áldozatai azoknak, kik rajtuk keresztül s általuk azokat akarták legyilkolni, akik ezt az országot ezer éven át fenntartották s megvédelmezték. Gonosztervük félig-meddig sikerült. Itt állunk megalázva, tönkretéve, csüggedten!

Méltóságos Elnök ur!

Tekintetes Büntetőtörvényszék!

A bolsevista kalandorok a magyar nemzetet olyan időben rohanták meg, midőn az a 4½ éves világháború rettenetes vereszettségétől kimerülten, elaléltan, belviszályoktól elgyötörtén, elfásultan teljesen elvesztette ellenálló erejét. A nemzetnek ezt a beteg, ájult állapotát használták fel rémuralmuk megteremtésére. Milyen könnyű volt velünk végezniök! Az ország kétharmada ellenséges megszállás alatt, hadseregünk felbomolva, államférfiaiink egymással meghasonolva, a középosztály s a polgárság kimerülve, vezetők nélkül, szervezetlenül, kész prédául kínálkoztunk a lesben állott, szervezett s fölfegyverzett kalandoroknak. És ők ki is használták a kínálkozó alkalmat! Amit a 4½ éves háború nem tudott elérni, azt megtették ők 4½ hónap alatt: teljesen tönkretették s ellenséges megszállás alá juttatták az országot!

A magyar nemzet ki fogja heverni ezt az utolsó csapást is. Az újjászületést azonban méltó megtorlással kell kezdenie! Kiméletlenül le kell sújtania a bűnösökre s ki kell vetnie magából mindazokat, akik idejuttatták. A méreg elhintői, az igazi bűnösök, a forradalmi köpenybe bujt gonosz vezérek gyáván megszöktek és sajnos, ma még nem állanak előttünk. Hiszem azonban, hogy velük is nemsokára leszámolhatunk. Az alaki törvényeken felül ugyanis vannak olyan erkölcsi törvények, melyek országhatárokat nem ismernek s melyek nem tűrhetik, hogy egy nemzet sirásói büntetlenül maradjanak! Az ő távollétük azonban az ittlevők bűnösségét nem érinti. *Nem szabad ellágyulnunk, nem szabad felejtlenünk s nem szabad megbocsátanunk!* Egy szerencsétlenségbe sodort, de föleszmélt nemzet élő lelkiismerete nevében fölhivom bíróságot, teljeseitse kötelességét!

aláláért.
, Rosen
vanger,
vezérek,
ek által
öltötték
it nekik
ők vol-

nek az
n embe-
mberek
mberek
n embe-

eszme
örülete,
sztyáyni
ai azok-
ezt az
ztervük
n!

rohan-
ségétől
sen el-
t hasz-
végez-
nk fel-
a pol-
nálkoz-
s ők ki
tudott
enséges

z ujja-
le kell
ejuttat-
gonosz
öttünk.
ki tör-
ország-
sírásói
össégét
m sza-
t nem-
sségét!

